

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ

ΕΡΥΘΡΟΣ + ΣΤΑΥΡΟΣ

ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1947

ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΜΗΝΙΑΙΑ

Α'. ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1924—1941

Β'. ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΤΟΣ Γ'.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1947 • ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 3

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: 'Αργεντινής Δημοκρατίας 2 (πρώην Βουλής) ΑΘΗΝΑΙ — Τηλέφ. 33-897

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΩΣ ΑΡΘΡ. 6 Α. Ν. 1092

Διεύθυνσις Περιοδικού: Κ. Δ. ΚΑΤΣΑΛΙΔΟΥ, Λ. Σγουρού 2

Διεύθυνσις Τυπογραφείου: «ΠΥΡΣΟΣ» Α.Ε. 'Ιερά 'Οδός 61

Τιμή Φύλλου Δρχ. 600 - 'Ετησία συνδρομή Δρχ 5.000

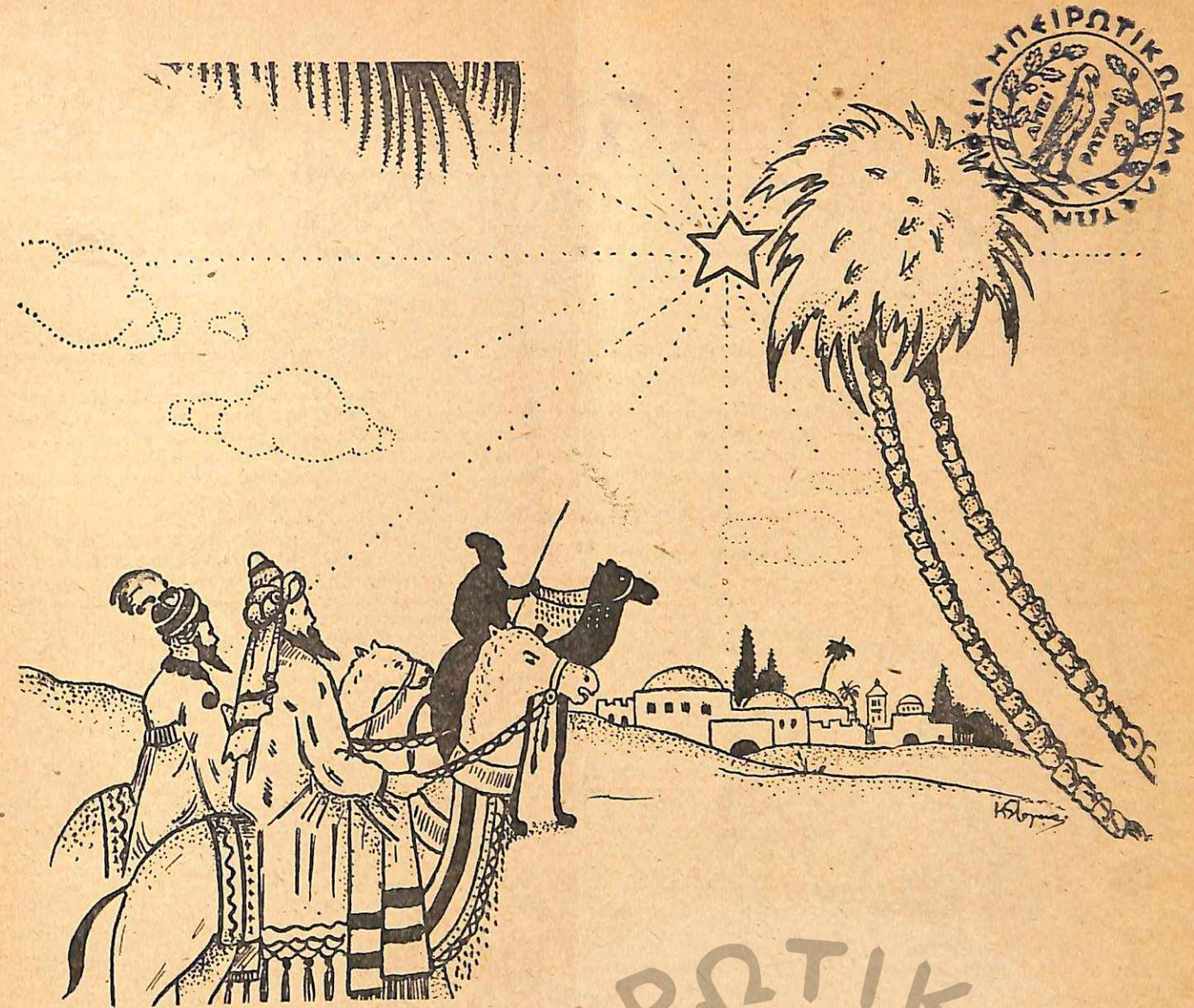
Συνδρομή 'Εξωτερικού έτησία 2 δολάρια ή 10 σελλίνια

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ:

'Ερυθρόν Σταυρόν Νεότητος, 'Αργεντινής Δημοκρατίας 2, 'Αθήνας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ — CONTENTS

α) Τὰ Χριστούγεννα. Ποίημα Κ. Παλαμά . Σελίς	1	Christmas (A poem by C. Palamas)	Page	1
Τὸ ἀστέρι τῆς ἀγάπης ὑπὸ Δ. Μοναστηριώτη	2	The star of love by Mr. D. Monastiriotes . .		2
'Η 'Ελενίτσα ἀπὸ τὰς Σέρρας ὑπὸ Α. Α. Κ.	4	Helen from Serres by Mr. A. A. K.		4
'Η Κυρία μὲ τὸ κουτί ὑπὸ Λ. Καρακάλου Καρανικόλα	6	The lady with the box by Mr. L. Karanikola .		6
Κύρια Γεωργ. προϊόντα ὑπὸ Κ. Ζευγᾶ	9	The Chief Agricultural products by Mr. C. Zevgas		9
'Η 'Ελιά. Ποίημα Ι. Πολέμη	9	The Olive Tree, a poem by J. Polemis . . .		9
'Η Χολέρα ὑπὸ Δ. Στεφάνου	12	Cholera by Mr. D. Stephanou		12
Πρόγνωσις καιροῦ ὑπὸ Α. Πολυτίμου	13	Weather forecast by Mr. A. Polytimos . . .		13
Τὸ Καναρίνι ὑπὸ Β. Οἰκονομίδη	15	The Canary bird by Mr. B. Economides . . .		15
'Αθλητικὴ Ζωὴ ὑπὸ Σπ. Αὐλωνίτη	16	Life of Sports by Mr. Sp. Aylonitis		16
Χριστουγεννιάτικη γιορτὴ ὑπὸ Α. Βώττη	17	Christmas Holiday by Mr. A. Vottis		17
Παιγνίδια ὑπὸ Α. Πολυτίμου — Εὐθυμα-κλπ.	18	Games, by Mr. A. Polytimos, Humours etc. .		18
Κίνησις Ε.Ε.Σ.Ν.	19	G. J. R. C. movement		19
Εὐθυμος εἰκονογραφημένη σελίς ὑπὸ Μ. Παπαγεωργίου	23	A Humorous illustrated page By Mr. M. Papageorgiou		23
Χριστούγεννα. Μουσικὴ ὑπὸ Ξ. 'Αστεριάδου	24	Christmas, music by Mr. X. Asteriadis		24

Κ. ΠΑΛΑΜΑ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Τί φῶς καὶ χρῶμα κ' ἐμμορφιά νὰ 'σκόρπιζε τὰστέρι
'Οποῦ 'ς τὴν κούνια τοῦ Χριστοῦ τοὺς Μάγους ἔχει φέρει !

Ποιὸς ἄγγελος τὸ διάλεξε γιὰ τέτοιο ταχυδρόμο !
Τάλλα τὰστέρια θάβλεπαν τὸ φωτεινὸ τοῦ δρόμο.
Κι ἀπὸ τὴ ζήλεια θάτρεμαν... 'Αστέρι, σὲ ποιά χώρα
Τοῦ ἀπεράντου σ' οὐρανοῦ νὰ λαμπυρίζης τώρα ;
'Η παντοδύναμη Φθορὰ μὴν ἐσθύσει τὸ φῶς σου ;
'Η μήπως εἰς ἀθάνατο κ' ἐσὺ σὰν τὸ Χριστὸ σου ;
Δὲν κατεβαίν' ἡ λάμψι σου κ' ἐδῶ 'ς τὰ χρώματά μας ;
Γιὰ ὅλα τὰστρ', ἀλλοίμονο ! δὲν εἶναι ἡ ματιά μας...
Καὶ μόνον ὅταν τὰ λαμπρὰ Χριστούγεννά μας θάμπουν,
Θαρρῶ πῶς οἱ ἀκτίνες σου μέσ' 'ς τὴν ψυχὴ μου λάμπουν.

Τί φῶς καὶ χρῶμα κ' ἐμμορφιά νὰ 'σκόρπιζε τὰστέρι
'Οποῦ 'ς τὴν κούνια τοῦ Θεοῦ τοὺς Μάγους ἔχει φέρει !

Σάν κάθε
βράδυ, ἔτσι
κι ἀπόψε,
τὰ ἐγγόνια
καὶ τὰ δι-
σέγγονα τοῦ
Μααλὼν
συναντήθη-
καν στὴν πη-
γὴ τοῦ Ἀχαάθ γιὰ νὰ
ποτίσουν τὰ ζῶα τους.
Βράχος πελώριος, πού
γύρω τὸν ἔζωναν χι-
λιόχρονα κέδρα, ἄφη-
νε νὰ τρέξη ἀπὸ τὶς
χαραμάδες τοῦ κρυ-
σταλλένιο νερὸ καθα-
ρὸ κι ἀμόλυντο σάν
τὴν ψυχὴ τοῦ γέρο
Μααλὼν, πού χρόνια
τώρα, τρεῖς δλόκληρες
γενεές, πότιζε τὰ κο-
πάδια του σὲ τούτη τὴν
πηγὴ. Ὁ γδόντα καὶ
πάνω χρόνια θάφερνε
στὴν πλάτη του ὁ γέ-
ρο Μααλὼν. Τὸ
αὐτὸ λακωμέ-
νο πρόσωπό του,
τὰ χιονάτα του
μαλλιά καὶ ἡ μι-
σόσθυστη ματιὰ
του ἔδειχναν φα-
νερά πόσο κου-
ράστηκε, πόσο
κοπίασε γιὰ ν'

ἀποκτήσῃ τὴν περιουσίαν ποῦχε σήμερα... Καὶ γιὰ νὰ
πικραθῇ! Αὐτὸ τὸ βίος πού με τόσο μόχθο σύναξε,
τοῦδειξε καθαρά πιά τ' εἶν' ὁ ἄνθρωπος...

—Θηρίο εἶν' ἀνήμερο, ἔλεγε κουνώντας τὸ κε-
φάλι. Μπρὸς σὸ σὺμφέρον, μπροστὰ σὸ χρυσάφι,
δὲν γνωρίζει τί εἶναι γονιός, τί εἶναι οἰκογένεια...
τί εἶναι ἀγάπη! Σάν κάθε βράδυ, ἔτσι κι ἀπόψε,
τὰ ἐγγόνια καὶ τὰ δισέγγονα τοῦ Μααλὼν, συναγμέ-
να γύρω στὴν πηγὴ τοῦ Ἀχαάθ... Ἐχθρα χωρίζει
τοὺς δυὸ μεγάλους γιούς τῶν Μααλὼν... Πόλεμο ἔ-
χουν ἀνοίξει ἀναμεταξύ τους. Γιατί; Μὰ γιὰ τὴ μοι-
ρασιά!

—Ἐγὼ εἰμ' ὁ πιὸ μέγας καὶ γὰρ θὰ πάρω τὰ
περισσότερα, φωνάζει ὁ Βοχερῶ.

—Ὁχι, ἐγὼ εἰμ' ὁ πιὸ ἀγαπημένος του κι ἐγὼ
ἀξιζῶ τὰ πιὸ πολλά, τοῦ ἀπαντᾷ ὁ Ἐλιέ...

Μ' ἀπόψε τὰ πράγματα εἶναι πιὸ σοβαρά. Κοιτά-
ζονται μὲ μίσος μὲς τὰ μάτια τ' ἀδέρφια κι εὐκόλα
νοιώθει κανεὶς πὼς ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ θ' ἀνάψῃ
πάλι ὁ καβγάς...

Καὶ δὲν ἔργησε νὰ βρεθῇ ἡ αἰτία... Ἐνα κριάρι
πού ἔφυγε ἀπ' τὸ κοπάδι τοῦ ἐνός κι ἔπηγε σὸ
κοπάδι τοῦ ἄλλου, ἦταν ὁ λόγος, πού σὲ μιὰ
στιγμὴ βρέθηκαν χωρισμένα σὲ δυὸ πολεμικὲς ὁμά-
δες τὰ παιδιὰ τοῦ Μααλὼν...

—Μόνο μὲ αἷμα θὰ ξεδιαλύνουμε τὴ διαφορὰ μας,
κραύγασε ὁ Βοχερῶ.

—Μόνο μὲ τὴ ζωὴ σου θὰ μοῦ πληρώσῃς ὅσες
βρισιές ἀκουσα τόσα χρόνια ἀπὸ τὸ στόμα σου,
οὐρλιάσε κι ὁ Ἐλιέ...

Σφενδόνης ἐτοιμάσθηκαν... ρόπαλα ἀρπάχθηκαν
καὶ νὰ τὰ δυὸ ἀδέρφια, τὸ ἕνα ἀντικρὺ σὸ ἄλλο,
νὰ κοιτάζονται μὲ μίσος. Ἀναμαλλιασμένοι εἶναι. Τὰ
μάτια τους πετοῦνε φλόγες. Σφίγγουν τὰ δόντια τους
καὶ τὸ γυνὸ ἰδρωμένο κορμὶ τους γυαλίζει σάν χαλ-
κινὸ στὶς τελευταῖες ἀναλαμπές τοῦ δειλινοῦ...

Ἀπλῶναι τὰ δυνατά, τὰ σιδερένια μπράτσα του ὁ
Βοχερῶ, γιὰ ν' ἀρπάξῃ σὲ πάλιν τὸν μικρότερο ἀδερ-
φό του, πού ἀλλοίμονο, μ' ἕνα του μόνο κτύπημα,
μπορεῖ νὰ τὸν σκοτώσῃ...

Σηκώνει τὰ χέρια, μὰ δὲν τὰ κατεβάζει. Μένει
ἔτσι ἀσάλευτος μὲ τὰ χέρια σὸν ἀέρα... Ἡ ματιὰ
του εἶναι καρφωμένη ἐκεῖ, στὴν κόχη τῆς πηγῆς...
Παραξευτεμένος στρέφει καὶ ὁ Ἐλιέ γιὰ νὰ δῇ τί κοι-
τάζει ὁ ἀδερφός του...

Ριγμένος στὰ γόνατα, μαζεμένος ἐκεῖ δά, μὲ τὰ
μάτια στηλωμένα πάνω στὰ δυὸ ἀδέρφια, μὲ τὰ μά-
τια γεμάτα τρόμο, ἀπλῶναι τὰ χέρια του σ' αὐτοὺς
δωδεκάχρονο παλληκαράκι...

Ξανθὰ εἶχε τὰ μαλλιά, καλοδεμένο τὸ σῶμα,
φτωχικὰ ντυμένο.

Μὰ ποῖο νῆταν αὐτὸ τὸ παιδί! Γιὸς ἢ δοῦλος δὲν
ἦταν ἐκεῖ γύρω. Ἀγνώστος σ' ὅλους.

Σταμάτησαν τ' ἀδέρφια τὸν καθνὰ τους. Σίμωσαν
τὸ παιδί καὶ πρῶτος ὁ Βοχερῶ τὸ ρώτησε:

—Ποῖός εἶσαι καὶ ποῦθε ἔρχεσαι;

—Ποῖο εἶναι τὸ ὄνομά σου; τοῦ εἶπε κι ὁ Ἐλιέ.

Σήκωσε τὴ ματιὰ του τὸ παιδόπουλο, στὰ δυὸ
ἀδέρφια. Τοὺς κοίταξε...

᾽Ω! αὐτὰ τὰ μάτια, πού εἶχαν τὸ χρῶμα τοῦ γλυ-
κοῦ, τοῦ ἡσυχου οὐρανοῦ, πὼς σαίτευαν τὴν καρδιά...
Πὼς ἔφταναν βαθιά στὴν ψυχή...

Δὲν ἀπάντησε τὸ παιδί. Χαμογέλασε λίγο καὶ κα-
τέβασε τὸ κεφάλι...

—Γιατί μαλώνετε; μουρμούρισε... Γιατί;

Στ' ἀλήθεια! Γιατί! Μήπως ἡ περιουσία τοῦ πα-
τέρα καὶ τῶν δύο δὲν ἦταν; Μήπως ὅσο ζοῦσαν μαζὶ
δὲν θὰ κατοικοῦσαν, μαζὶ δὲν θὰ δούλευαν... Μαζὶ
δὲν... Μὰ στ' ἀλήθεια... Γιατί μάλωναν, ἀφοῦ ὁ
Θεὸς δὲν εἶχε πάρει κοντὰ του ἀκόμα τὸν γέρο Μαα-
λὼν, τὸν πατέρα τους...

Κατέβασαν ντροπισμένοι τὸ κεφάλι καὶ σὲ μιὰ
στιγμὴ, δίχως κανεὶς νὰ τὸ περιμένῃ, δίχως κι οἱ
ἴδιοι νὰ τὸ νοιώσουν βρέθηκαν ἀγκαλιασμένα τὰ δυὸ
ἀδέρφια! Ἐσφιγγε στὰ πλατιά γερὰ στήθεια τοῦ ὁ
Βοχερῶ τὸν μικρότερο ἀδερφό του καὶ μὲ μάτια
γεμάτα δάκρυα ψιθύριζε:

—Τί θὰ κερδίσουμε μὲ τὴν ἔχθρα; Τοῦ ἀνθρώπου
ἡ καρδιά μόνον ἀπὸ ἀγάπην πρέπει νὰ γεμίῃ... Συγ-
χῶρεσέ με, ἀδερφέ μου. Ἐξέχασα τὸ νόμο τοῦ Θεοῦ.
Ἐξέχασα πὼς εἶσαι ἱερός γιὰ μένα... Συγχῶρα με...

—Ὁχι. Ἐγὼ φταίω, Βοχερῶ. Εἶσαι ὁ πιὸ μεγα-
λὸς καὶ σοῦ χρωστῶ ὑποταγή...

Κατάπληκτοι ὅλοι εἶδαν τὰ δυὸ ἀδέρφια νὰ φι-
λιοῦνται. Μὰ δὲν εἶδαν κάτι ἄλλο. Δὲν εἶδαν τὸ μι-
κρὸ ἀγνώστο παιδόπουλο τὴν ὥρα ἐκείνη. Δὲν εἶδαν
τὴ ματιὰ του... Πόση χαρὰ, πόση ἀγαλλίασι ἔδει-
χνε!...

Νάτοι τώρα μαζεμένοι ὅλοι τους στὴν καλύβα τοῦ
Μααλὼν. Ἀπόρησε ἡ Σάρρα, ἡ μητέρα τῶν γιῶν τοῦ
Μααλὼν... Χρόνια καὶ χρόνια καιρὸ τώρα εἶχε νὰ
δῇ ἔτσι, γύρω σὸ τραπέζι γιὰ τὸ εὐλογημένο φαγητὸ
ὅλα τῆς τὰ παιδιὰ, ὅλα τῆς τὰ ἐγγόνια. Σήκωνε τὰ

μάτια ψηλά ἢ γριούλα καὶ κάθε τόσο ἔλεγε μὲ τὸ
νοῦ της:

—Τί νὰ τοὺς μάζεψε τάχα ὅλους ἐδῶ; Ποιὰ σκέ-
ψι; Ποιὰ δύναμι; Καὶ γυρνώντας κοίταζε κάθε τόσο
τὸ φτωχούλιο παιδάκι μὲ τὰ ξανθὰ μαλλιά καὶ τὰ
κατακάθαρα μάτια πού ἐκεῖ σὲ μιὰν ἄκρη καθισμέ-
νο, ἔρριχνε τὴ φωτερὴ ματιὰ του πότε σὸν ἕνα, πότε
σὸν ἄλλο.

Ὅλοι ἦταν καθισμένοι γύρω σὸ τραπέζι. Ἦρθαν
τὰ πινάκια μ' ἀχνιστὸ ζουμί ἀπὸ χόρτα. Μιά γασάθα
γεμάτη νόστιμες γυαλιστερές ἐλιές ἦταν στὴ μέση
τοῦ χαμηλοῦ τους τραπεζιοῦ. Ἡ κανάτα μὲ τὸ νό-
στιμο, τὸ γλυκὸ κρασί βρισκόταν στὰ χέρια τοῦ πρῶ-
του γιοῦ, τοῦ Βοχερῶ. Κοίταξε αὐτὸς γύρω καὶ μὴ
βλέποντας τὸ γέρο Μααλὼν φώναξε:

—Ποῦ εἶναι λοιπὸν ὁ πατέρας;

Σάν ἀπάντησι στὰ λόγια του ἀκούστηκε ἡ φωνὴ
τοῦ Μααλὼν ἔξω ἀπὸ τὴν καλύβα:

—Εἰ γυναίκα... γυναίκα...

Πρὶν προφθάσῃ κανεὶς νὰ τοῦ ἀποκριθῇ ἀνοίξε ἡ
θύρα καὶ σὸ κατώφλι φάνηκε ὁ ἀσπρόμαλλος γέρον-
τας στηριγμένος σὸ μακρὸ τοσπάνικο ραβδί του...
Παραξευτεμένος βλέποντας ὅλους τοὺς γιούς του, τοὺς
δικούς του, τὶς νύφες του καὶ τὰ παιδιὰ τους συναγ-
μένα ἐκεῖ μέσα. Μὰ δὲν πρόφθασε νὰ ρωτήσῃ, γιατί
ἡ καλὴ γερόντισσα ἡ Σάρρα τοῦ φώναξε:

—Ἐλα, ἀφέντη... Σὲ προσμένουμε γιὰ τὸ δεῖ-
πνο... Ἐχομε καὶ ξένο... Κοίταξε... Αὐτὸ τὸ
παιδί...

Ἀκόμη σὸ κατώφλι ὁ γέροντας γύρισε καὶ εἶδε
τὸ παλληκαράκι θαύμασε τὴ λαμπράδα τῆς μορφῆς
του... τὸ φῶς τῶν ματιῶν του.

—Καλῶς ὦρισε, τοῦ εἶπε. Τὸ φτωχικὸ τοῦ Μαα-
λὼν εἶναι γιὰ ὅλο τὸν κόσμον ἀνοιχτό...

Μὲ γλυκεῖα καὶ ἡρεμὴ φωνὴ τοῦ ἀποκρίθηκε στο-
χαστικά τὸ παιδί:

—Φτωχικὸ τὸ λές, γέροντα; εἶναι φτωχὸς κανεὶς
σάν τὸν τριγυρίζουν τόσες καρδιές, δικές του, ἀγαπη-
μένες; Ὁλόκληρο θησαυρὸ ἔχεις παππούλη μου...
Τοὺς γιούς σου... τὰ ἐγγόνια σου...

Θαύμασε περισσότερο ἀκόμη ὁ γέροντας καὶ γυ-
ρίζοντας τὸ θολὸ του βλέμμα σ' ὅλους, ψιθύρισε:

—Ἐχεις δίκιο, τέκνο μου... ἀλλά...

Δὲν πρόφθασε νὰ τελειώσῃ τὸ λόγο του ὁ Μαα-
λὼν. Τὴν ἴδια στιγμὴ εἶδε τὰ παιδιὰ του νὰ βιάζονται
νὰ μοιράσουν τὸ ψωμί τους μὲ τὸ ξένο παιδί... Νὰ
θέλουν νὰ τοῦ δώσουν τὸ δικὸ τους πινάκι...

—Τί τάχα, εἶπε σιγανὰ ὁ Μααλὼν, ἔκαμε ὅλα τὰ
βλαστάρια μου νὰ φιλιωθοῦν πάλιν; Τί ἔδωξε μακριὰ
τὴν ἔχθρα ἀπὸ τὴν καρδιά τους;

—Ἡ ἀγάπη, τοῦ ἀποκρίθηκε ἀμέσως τὸ ξένο παι-
δόπουλο... Αὐτὴ θεμελιώνει καὶ κρατᾷ ἀσάλευτα
ἀπὸ τὴ φτωχικὴ καλύβα ὡς τὸ πλούσιο παλάτι, τὴν
οἰκογένειαν... τοὺς ἀνθρώπους...

Βουδῶθηκαν ὅλοι στὰ λόγια τοῦτα τοῦ μικροῦ
Τί εἶχαν ν' ἀποκριθοῦν; Ἐτρώγαν ἀμίλητοι τώρα
κοιτάζοντας ὁ ἕνας τὸν ἄλλο.

—᾽Ω! πὼς εἶχαν ἀλλάξει τώρα... Ὅλοι τους
μαζὶ καὶ κάθε ἕνας χωριστὰ, ἔνοιωθαν μιὰ γλυκεῖα
χαρὰ, ἔνοιωθαν κάτι πού δὲν μπορεῖ ἀνθρώπου γλῶσ-
σα νὰ τὸ πῇ...

Ἐτρώγε κι ὁ γέροντας Μααλὼν μὰ ἡ ματιὰ του
ἦταν καρφωμένη σὸ παιδί...

—Ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι καὶ ποῦ πᾶς; τὸ ρώτησε τέλος.

—Ἐρχομαι ἀπ' ἀνθρώπους καὶ πᾶω σ' ἀνθρώ-
πους. Ἀγαπᾷ τὴν καλωσύνη καὶ τὴν καθαρὴ σκέψι.
Ὁ ἀφέντης μου μὲ στέλνει σ' ὅλο τὸν κόσμον νὰ τοῦ
μάθω τὴν ἀλήθεια.

Οἱ ἄπλοι, οἱ ἀγράμματοι ἐκεῖνοι βοσκοὶ δὲν ἔνοιω-
σαν τί ἐσήμαιναν τὰ λόγια τοῦ παιδιοῦ. Τὸ δειπνὸ
τέλειωσε καὶ ἡ γριά Σάρρα θέλησε νὰ τοὺς ἐτοιμάσῃ
τὰ στρωσίδια γιὰ νὰ ξαπλωθοῦν. Τὴν σταμάτησε ὁ
γέρο Μααλὼν λέγοντας:

—Δὲν εἶναι γιὰ ὕπνο ἀπόψε, γριά μου... Ἡ καρ-
διά μου προσμένει κάτι μεγάλο... κάτι ἀνείπωτο...
τὸ νοιώθω νᾶρχεται... Νὰ δροσίζῃ τὴν ψυχὴ μου...
νὰ μαγεύῃ τὸ νοῦ μου.

Κι ἔμειναν γιὰ πολὺ οἱ βοσκοὶ αὐτοὶ ἀμίλητοι

θωρώντας τὸ παιδόπουλο πού ἔρχισε γλυκὸ σκοπὸ
σὸ σουραῦλι του. Δὲν ἦταν μουσικὴ αὐτὴ... Ἦταν
κάτι πού δὲν εἶχαν ἀκούσει ποτὲ ὡς τώρα... Κάτι
ἀνείπωτο... θεϊκό... Καὶ πέρασε ἡ ὥρα... Κόν-
τευε νὰ μεσιάσῃ ἡ νύχτα. Τέλος, νὰ καὶ σηκώνεται
τὸ παιδί... Πάει κατὰ τὴ θύρα, τὴν ἀνοίγει. Δρασκε-
λίζει τὸ κατώφλι καὶ ἀπὸ τὴν αὐλὴ βρίσκεται σὸν
ἔρρημο κάμπο... Διαβαίνει... προχωρεῖ καὶ πού
πάει; Ὅλοι τὸν ἀκολουθοῦν. Τελευταῖοι ὁ Μααλὼν
καὶ ἡ γριά του ἡ Σάρρα...

Βρίσκονται τώρα σιμὰ στὴν πηγὴ τοῦ Ἀχαάθ...
Στέκει τὸ παιδί ἐκεῖ γιὰ λίγο. Στέκουν καὶ οἱ βοσκοὶ
πού τὸ ἀκολουθοῦν. Μ' ἕνα βλέμμα, μὲ μιὰ ψυχὴ κοι-
τάζουν γύρω... Ὁ οὐρανός, ἂν καὶ μεσάνυχτα σχε-
δόν, εἶναι φωτεινός, κεντημένος μὲ μύρια ἀστέρια...
Τριγύρω, τὰ δέντρα, οἱ θάμνοι, εἶναι τυλιγμένοι σὲ
πάχνη λές. Τὰ λούλουδα στέλνουν τὴ μοσκοβολία τους
καὶ τὰ σκυλιά ἔχουν σωπάσει. Τίποτε δὲν ἀκούεται.
Τίποτε δὲν σαλεύει.

—Νύχτα μαγεμένη θὰν αὐτὴ δίχως ἄλλο, ἀκούε-
ται νὰ λήθῃ ὁ Μααλὼν σιγανὰ... φοβισμένα...

—Ὁχι μαγεμένη νύχτα, Μααλὼν, τοῦ ἀποκρίνε-
ται τὸ παιδόπουλο. Νύχτα θεϊκὴ... Νύχτα μεγάλη
εἶν' ἡ ἀπομνή... Ἐρχεται σὸν κόσμον ἡ Ἀλήθεια.
Γεννιέται στὴ γῆ ἡ Ἀγάπη.

—Χρόνια καὶ χρόνια τὴν καρτεροῦμε τὴν ἀλήθεια,
τέκνο μου. Ποῖός θὰ μᾶς τὴ μάθῃ; Ποῖός θὰ μᾶς
δείξῃ τὸ δρόμο νὰ τὴν βροῦμε.

—Ἐγὼ, ἀπαντᾷ τὸ παιδί!

Καὶ νά! μὲ θαυμαστὴ γρηγοράδα βρίσκεται στὴν
κορφή τῆς πηγῆς τοῦ Ἀχαάθ τὸ παιδί. Στέκει ἐκεῖ
καὶ γυρνώντας στοὺς βοσκούς φωνάζει.

—Χαρήτε ἀνθρώποι! Αὐτὴ τὴ στιγμὴ γεννιέται στὴ
γῆ ὁ ἀναρχος Δεσπότης τῆς... ὁ Χριστός!

Χαρήτε ἀνθρώποι! Αὐτὸς θὰ σᾶς λυτρώσῃ ἀπὸ τὰ
δεινὰ τῆς ψυχῆς σας... ἀπὸ τοὺς πόνους τοῦ κορ-
μοῦ σας...

Κι ὁ θαῦμα!

Ἐνῶ τὰ λόγια του ἀκόμα στ' αὐτιά τῶν ἀπλοϊκῶν
βοσκῶν ἀντηχοῦν κάτι μεγάλο, κάτι καταπληκτικὸ γί-
νεται στὴν κορφή τοῦ βράχου.

Οὐράνιο φῶς λούζει τὸ γαλανὸ παιδόπουλο. Λάμ-
ψεις πετοῦνε γύρω ἀπὸ τὴν κεφαλὴ του καὶ φτερούγες
πελώριες ἀνάλαφρες στολίζουν τὶς πλάτες του...

(Συνέχεια στὴ σελίδα 8)

Καὶ ἐνῶ ἀκόμα σαστισμένοι ἔστεκαν οἱ ἀπλοῖκοι βοσκοί...

Πέντε δλόκληρους μήνες ή 'Ελενίτσα είχε άφοσιωθή με όλες τις δυνάμεις τών δεκατριών της χρόνων στην προσπάθεια να βοηθήση στον άγώνα της μικρής της Πατρίδας κατά της τρομερής επιθέσεως τών μεγάλων Αυτοκρατοριών, που είχαν άποφασίσει την καταστροφή και την ύποταγή της, και να άνακουφίση, όσο μπορούσε, τις άπειρες δυστυχίες που προκαλούσε ο άγών αυτός. Ήταν άρχοντικό τo σπίτι της μέσα στας Σέρρας και δέν έγνώρισεν ή ίδια τις στερήσεις που έβασάνιζαν πολύν άλλο κόσμο γύρω της. Άλλά αυτό την έκανε να άφοσιώνεται άκόμα περισσότερο στην προσπάθειά της να βοηθήση. Ή μητέρα της, χήρα ενός πλουσίου καπνεμπόρου, που είχαν σκοτώσει στον προηγούμενο πόλεμο οι Βούλγαροι, είχε άναλάβει την διεύθυνση ενός συσσιτίου για τους φτωχούς. Και από τά ξημερώματα κινούσε ή 'Ελενίτσα μαζί με τή μανούλα της, για τo συσίτιο. Βοηθούσε στο καθάρισμα τών δσπρίων, στο ξεφλούδισμα της πατάτας, στο μαγείρεμα και έπειτα στη διανομή του συσσιτίου.

Τόν ώραίο κουμπάρά της, γεμάτο άλλοτε, από λεπτά, που της έβαζαν σε κάθε γιορτή οι συγγενείς της, τόν είχε σπάσει, για να μπορέη κάθε μέρα να παίρνη μαζί της ένα σωρό δίφραγκα. Ήξερε τις φτωχές γυναίκες, που δέν μπορούσαν ούτε τo δίφραγκο της καθημερινής μερίδας να πληρώσουν και τις έπλησίαζε από πριν για να τούς περάση με τρόπο τo δικό της δίφραγκο και να δεχθί ένα γλυκό μειδίαμα εύγνωμοσύνης. Καμμιά φορά την έμάλωναν οι άλλες κυρίες, όταν έπαιρνε αυτή τo κουτάλι για τo μοίρασμα. Συχνά τo κουτάλι αυτό ξεχειλίζει πολύ περισσότερο από όσο έπρεπε, αλλά ξεχειλίζει πάντοτε έπάνω από τά ίδια πήλινα τσουκάλια, που κρατούσαν οι μητέρες για τo φαί τών παιδιών των. Ήξερε ή 'Ελενίτσα ποιές από τις μητέρες αυτές είχαν περισσότερα και πιο πεινασμένα παιδάκια στο φτωχικό των και έκανε με όσο μπορούσε περισσότερη μαστοριά τις μικροαδικίες της αυτές.

Τo βράδυ, ενώ τά άκούραστα χεράκια της έπλεκαν άδιάκοπα τά πουλόβερ, τις κάλτσες και τά κάσ-κόλ για τους ήρωικούς στρατιώτες μας, ή 'Ελενίτσα άκουε από τo ραδιόφωνο τά άνακοινωθέντα του 'Ελληνικού Στρατού, που άνήγγελλαν όλο και καινούργιες νίκες του στρατού αυτού, ή άκουε τo γέρο παππού της να διαβάξη την έφημερίδα, που μόλις είχε φθάσει, περιγραφές από τόν ένδοξο 'Ελληνικό άγώνα έπάνω στα χιονισμένα βουνά της Βορείου Ήπειρου. Ένα ρίγος πρωτογνώρι στο διέτρεχε όλο τo κορμί της, όταν άκουε τις καταπληκτικές εκείνες ιστορίες για την ψηλή και πανέμορφη μαυροφόρα, που ένεφανίζετο στις πιο δύσκολες στιγμές, για τά οδηγίση τους στρατιώτες μας προς τή νίκη, να τούς προφυλάξη από τις ένέδρες, να τούς προστατεύση από τους χειρότερους κινδύ-

νους. Και έπλημμύριζε ή καρδούλα της από θαυμασμό για τά γενναία αυτά στρατιωτάκια, που άποτελούσαν τόν «Στρατό της Παναγίας», από άκλόνητη πεποίθησι στη δικαιοσύνη και την ιερότητα ενός άγώνος, που δέν έγίνετο για κατακτητικούς ή άνομολόγητους σκοπούς, αλλά μόνο για την υπεράσπισι της έλευθερίας και τών ώραιότερων ιδανικών του ανθρώπου.

Κι ήρθαν έπειτα σκληρές και άσχημες ήμέρες. Από κρυφόλογα τών μεγάλων που άκουε ή 'Ελενίτσα και που σταματούσαν μόλις αυτή έπλησίαζε, κατάλαβε ότι κάποιο μεγάλο κακό τους άπειλούσε. Άκουσε συγγενείς, που ήρθαν να άποχαιρητήσουν τή μανούλα της, πριν φύγουν για την Αθήνα, να της λέν ότι πρέπει και αυτή να πάρη την κόρη της και τόν γέρο-παππού και να φύγουν από την πόλι τους, που διέτρεχε σοβαρό κίνδυνο. Άλλά ούτε ή μητέρα της ούτε o παππούς της ήθελαν να άκούσουν τίποτε.

— Έδω που σκοτώθηκε o άνδρας μου θά μείνω κι εγώ, έλεγε ή μανούλα.

Άκουσε έπειτα ή 'Ελενίτσα για την μεγάλη επίθεσι που άρχισαν οι Γερμανοί. Είδε τά άεροπλάνα τους να πετούν σαν μαύρα πουλιά του θανάτου και της καταστροφής άπάνω από τας Σέρρας, έμαθε για τόν υπέροχο άγώνα που έκαναν στα 'Ελληνικά όχυρά οι λίγοι 'Ελληνες στρατιώτες, είδε τους πρώτους τραυματίες να φθάνουν στα Νοσοκομεία τών Σερρών.

Συχνά τo κουτάλι αυτό ξεχειλίζει πολύ περισσότερο από όσο έπρεπε.

«Ο,τι είχε άπομείνει από τόν κουμπάρά της τo έμάζεψε για να άγοράση γλυκά και καρAMELLES και φρούτα και να τά πάη, με την άδεια της μητέρας της, στα στρατιωτάκια που είχαν φθάσει στο Νοσοκομείο. Έκάθισε ώρες δλόκληρες κοντά τους και τούς άκουσε να διηγούνται τή γιγαντομαχία, που είχε διεξαχθί στα 'Ελληνικά όχυρά. Άκουσε για τούς λίγους στρατιώτες, που κατάφεραν επί μέρες δλόκληρες, πολιορκούμενοι από όλες τις μεριές, να άντισταθούν στις άτέλειωτες επιθέσεις Μεραρχιών δλοκλήρων, στα άεροπλάνα που έβομβάρδιζαν άδιάκοπα, στα μεγάλα πυροβόλα, που ξερνούσαν τόν θάνατο και την καταστροφή, στα φλογεβόλα, που πετούσαν από μακριά φλόγες, άκόμα και στους άποπνικτικούς κανούς, με τούς οποίους o έχθρος έγέμιζε τις στοές τών όχυρών. Άκουσε για τούς Γερμανούς στρατηγούς που είχαν διατάξει τούς στρατιώτες τους να παραταχθούν εμπρός στην είσοδο τών όχυρών και να άποδώσουν τιμές στους λίγους, τραυματισμένους, κατατσακισμένους 'Ελληνες στρατιώτες, που έβγαιναν από τά όχυρά, όταν ή άμυνα ήταν πιά άδύνατη. Αισθάνθηκε τόν έαυτό της πιο υπερήφανο παρά ποτέ άλλοτε, γιατί άνήκε στη φυλή που έβγαλε τέτοιους ήρωες. Και ώρκίσθηκε να προσπαθήση σε όλη της τή ζωή να φανή άνταξία των.

Έν τω μεταξύ οι Γερμανοί είχαν μπει στας Σέρρας. Άγέρωχοι, άδιάφοροι για ό,τι συνέβαινε γύρω των, περνούσαν άπάνω στα αυτοκίνητα, τά τάνκς και τις μοτοσυκλέττες των, σαν άλλες μηχανές κι αυτοί. Βαθιά, ως τά τριόβαθα της ψυχής της, ή 'Ελενίτσα έννοιωθε την πίκρα και τόν καυμό της σκλαβιάς. Και όσα, χωρίς να τo θέλη, άκουε γύρω της δέν μπορούσαν παρά να μεγαλώνουν άκόμα τόν πόνο της και την άπελπισία της. Οι ήρωικοί 'Ελληνες στρατιώτες τών όχυρών, έκείνοι στους οποίους οι Γερμανοί είχαν παρουσιάσει όπλα με σεβασμό και θαυμασμό για την άνδρεία των, είχαν παραδοθί από τούς ίδιους τούς Γερμανούς στους Βουλγάρους και υπέφεραν τά πάνδεινα σε κάποιο Βουλγαρικό στρατόπεδο. Έπειτα έγέμισε την πόλι ή διάδοσις, ότι οι Γερμανοί θά παρέδιναν τας Σέρρας και όλη την Άνατολική Μακεδονία στους Βουλγάρους, τούς Βουλγάρους, για τούς οποίους άκόμα μιλούσαν με φρίκη όχι μόνο ή μητέρα της, αλλά και όσοι άλλοι τούς είχαν γνωρίσει στα 1916.

Έπειτα μία μέρα οι Γερμανοί έφεραν μερικές έκατοντάδες 'Ελλήνων αξιωματικών και στρατιωτών και τούς έκλεισαν στους στρατώνες του 19ου Συντάγματος και στις καπναποθήκες τών Σερρών. Ήταν οι στρατιώτες που είχαν μεγαλουργήσει στα Μακεδονικά όχυρά και που άπελευθερώθηκαν έπειτα από δεκαπέντε ήμερών βασανιστήρια στα Βουλγαρικά στρατόπεδα. Η 'Ελενίτσα δέν ήταν ή μόνη, που έπήγαινε κάθε πρωί και κάθε άπόγευμα στους στρατώνες και τις καπναποθήκες, για να φέρη κάποιο φιλοδώρημα στα στρατιωτάκια αυτά και να μιλήση μαζί των μέσα από τo συρματόπλεγμα. Τώρα πιά δέν ήταν εύκολο να βρή μέσα στην πόλι, που άρχισε να υποφέρει από τις έλλείψεις της κατοχής, φρούτα και γλυκά και τσιγάρα άκόμα. Άναγκάστηκε να πουλήση τo χρυσό βραχιολάκι, που της είχε χάρισει o νονός της, για να μωρή και να τούς άγοράξη κάθε μέρα κάτι, να φυλάη τo δικό της φρούτο, να στερηθί ή ίδια για να μη λείψη τίποτα από τά στρατιωτάκια μας. Και ξανάκουε πάλι και πάλι με άχόρταγη περιέργεια όλες τις λεπτομέρειες για τις έποποιίες

Για την ψηλή και πανέμορφη μαυροφόρα...

του 'Ιστίμπεϊ και του Κέλκαγια και του Παγγαίου και του Περιωριού. Και ρωτούσε άδιάκοπα, πότε θά ξανάρθουν οι Σύμμαχοι για να έλευθερώσουν πάλι την Ελλάδα:

— Σε παρακαλώ όταν ξαναγυρίση o στρατός μας, έλεγε ή 'Ελενίτσα στον αξιωματικό που την έβεβαίωσε ότι σε ένα-δυο χρόνια τo πολύ θά ξαναγυρίσουν οι Σύμμαχοι και θά ξανάρθη o 'Ελληνικός Στρατός να έλευθερώση τας Σέρρας, να φροντίσης να περάση κι από τόν δρόμο του σπιτιού μας. Θάχω μαζέψει όλα τά λουλούδια της γειτονιάς, για να τά ρίξω στους φαντάρους μας.

Λίγες μέρες άργότερα οι Βούλγαροι έμπαιναν στας Σέρρας. Άλλά ήταν άκόμα επιφυλακτικοί και ήρεμοι, όσο έννοιωθαν ότι υπήρχαν οι 'Ελληνες αξιωματικοί και στρατιώτες μέσα στους στρατώνες και τις καπναποθήκες, σαν να τούς έτρεμαν έστω και φυλακισμένους.

Στις 12 Μαΐου του 1941 έπήγε και ή 'Ελενίτσα μαζί με όλους τούς γνωστούς της και τούς φίλους της στον σταθμό τών Σερρών, όπου οι Γερμανοί έφόρτωσαν τούς 'Ελληνες στρατιώτες για να γυρίσουν στην Αθήνα:

— Γυρίστε γρήγορα, όσο μπορείτε πιο γρήγορα. Σας περιμένουμε, φώναζε ή 'Ελενίτσα, ενώ τά δάκρυα έθάμπωναν τά μάτια της.

Και την ώρα που τo τραίνο ξεκινούσε σιγά-σιγά, όλοι μαζί οι στρατιώτες που έφευγαν κι οι κάτοικοι τών Σερρών που έμεναν, έψαλλαν τόν 'Ελληνικό ύμνο. Κι αυτοί οι Γερμανοί που φρουρούσαν τo σταθμό δέν μπόρεσαν να άνθεξουν μπροστά στο μεγαλειό, που είχε αυτή ή σκηνή. Και χωρίς να τo θέλουν, χωρίς να ξέρουν κι αυτοί γιατί, έκαναν τo σχήμα και άπέδωσαν άλλη μία φορά τιμές στη μεγάλη και άθάνατη Ελλάδα.

Έκλειε άπαρηγόρητα ή 'Ελενίτσα καθώς έγύριζε στο σπίτι της εκείνο τo άπόγευμα, σαν να ήξερε ότι άρχιζε και γι' αυτήν o άτέλειωτος εφιάλτης τών χρόνων δλόκληρων.

A. A. K.

ΤΟ ΚΟΥΤΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑ

ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΟ ΔΡΑΜΑΤΑΚΙ

ΠΡΟΣΩΠΑ:

ΔΟΜΝΑ ΚΟΜΝΗΝΟΥ 30 χρονών. Έθελοντις αδελφή του Ε.Ε.Σ.
ΔΑΦΝΗ ΚΟΚΚΙΝΗ, 20 χρονών. Δασκάλα του χωριού.
ΑΡΕΤΗ
ΜΑΤΙΝΑ
ΠΗΓΗ
Έρυθροσταυρίτισες γύρω στα 14-16
ΜΕΛΠΩ
ΦΩΤΟΥΛΑ
ΔΙΑΛΕΧΤΗ
Κορίτσια του Δημοτικού γύρω στα 10.
Κι ακόμα καμιά 10αριά κοριτσάκια της ίδιας ηλικίας.
'Η σκηνή ανήμερα τα Χριστούγεννα του 1946 σ' ένα χωριό της Μακεδονίας.

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ

(Μια μεγάλη αίθουσα. Ένα τζάκι ανάμμενο. Είναι πρωί 8 ή ώρα, όπως δείχνει ένα μεγάλο ρολόι κρεμασμένο στον τοίχο. Απέναντι πάλι στον τοίχο μια μεγάλη εικόνα του Χριστού στολισμένη με πρασινάδες. Τα μόνα έπιπλα στην αίθουσα είναι ένα στενόμακρο τραπέζι ως 3 μέτρα, και στις δυο πλευρές του πάγκοι στο ίδιο μήκος. Στο βάθος ένα άλλο τραπέζακι με τα δώρα των παιδιών, σοκολάτες, καραμέλλες και άλλα μικροπράγματα και μια Χριστουγεννιάτικη πηλη. Πάνω στο τραπέζι γύρω-γύρω χωματένια κύπελλα έτοιμα για το γάλα των παιδιών. Πριν ανοίξη η αούλια ακούεται η καμπάνα του χωριού που σημαίνει χαρμόσυνη. Αμέσως κατόπιν ακούονται παιδιαστικές φωνές που ψάλλουν το 'Εγγενής Σου Χριστέ κι άλλα Χριστουγεννιάτικα τροπάρια. Όταν ανοίγει η αούλια η αίθουσα είναι άδειανή όμως αμέσως ανοίγει η έξωτερική πόρτα και χώνονται τουρτουρίζοντας τα τρία κορίτσια, η Αρετή, η Ματίνα και η Πηγή. Στο μανίκι έχουν το σήμα του Ε.Ε.Σ.Ν. Στα χέρια κρατούν πρασινάδες.)

ΣΚΗΝΗ Α'

ΠΗΓΗ (μια κοκκινομάγουλη πρόσχαρη κοπέλλα): Πάω, πάω τουρτούρο, κορίτσια... Πάγωσα... Βγάλτε τις μπέρτες σας, είναι γεμάτες χιόνι. Καθαυτό Χριστούγεννα όμως έ; (βγάζουν κι οι τρεις τις κάπες τους και πάνε κοντά στο τζάκι). Ξύλιασα, καλέ... Θυμάσαι άλλη χρονιά, τέτοιο κρύο;

ΑΡΕΤΗ (μια χλωμή, αδύνατη κοπέλλα με γυαλιά): Κάθε χρόνο τα ίδια λέμε... Ξεχνάμε τα προηγούμενα (με φιλοσοφική διάθεση) έτσι είναι ο άνθρωπος. Όλα τα ξεχνάει... Τι παράξενη πού είναι η ζωή!

ΜΑΤΙΝΑ (τρέχει στο παράθυρο και κολλάει τη μύτη της στο τζάκι): Μά για κοιτάζετε, παιδιά... σάν βαμβάκι πυκνό - πυκνό... το χιόνι. Με την ψυχή του πέφτει.

ΑΡΕΤΗ (δνειροπόλα): 'Η πλάσι ντύνεται στα λευκά για να δεχτή τον Σωτήρα μας... Έμεις όμως; Άσπρισαμε τις ψυχές μας έμεις;

ΠΗΓΗ: ... 'Αρετή! Όνομα και πράμα. Τέλος πάντων αυτός ο νονός σου, μεγάλος προφήτης θάνατε για να σε καταλάβει από κούνια τί θα γινδούσει! Χαχαχά...

ΜΑΤΙΝΑ: Μην την πειράζεις την κοπέλλα. Νά, για κοίτα τί όμορφα ποδύει εδώ μέσα... Στάσου να ρίξωμε και τις πρασινάδες μας... Καλά τα φτιάσαμε χτές το βράδυ, έ; Πιστεύω ή δεσποινίς να μείνη ευχαριστημένη. (Στολίζουν με τις πρασινάδες το τραπέζι).

ΑΡΕΤΗ: Τι ώρα θάρθουν τα παιδιά;
ΠΗΓΗ: Μόλις τελειώσει ή έκκλησία... 'Η δεις Δάφνη πήγε νύχτα στην πόλη να παραλάβει την 'Αδελφή 'Επισκέπτρια...

ΜΑΤΙΝΑ: Μά λες νάρθη μ' αυτόν τον καιρό;

ΠΗΓΗ: 'Αν ήξερες ό,τι ξέρω, θα καταλάβαινες πως θάρχόταν, όχι μ' αυτόν τον καιρό, μά και με χιονοθύελλα.

ΚΙ ΟΙ ΔΥΟ ΜΑΖΙ ΟΙ ΑΛΕΞ: Δηλαδή, τί;
ΜΑΤΙΝΑ: Είναι τίποτα σπουδαίο; Για λέγε. (Τραβούν ένα πάγκο κοντά στο τζάκι και κάθονται κι οι τρεις).

ΠΗΓΗ: Θα σάς το πω... Δεν είναι κανένα μυστικό. Χθές το βράδυ, όταν τελειώσαμε το στόλισμα του δένδρου, ή δεις Δάφνη με πήρε στο δωμάτιό της να της κρατήσω λίγη συντροφιά και μουπε για την κυρία που θάρθη σήμερα.

ΑΡΕΤΗ: Την 'Αδελφή 'Επισκέπτρια;

ΠΗΓΗ: Ναι, την Δόμνα Κομνηνού, έτσι τη λένε. 'Η δεις την ξέρει από πέρυσι.

ΜΑΤΙΝΑ: Μπά; Πού τη γνώρισε;

ΠΗΓΗ: Στο άλλο χωριό που ήταν πριν. Είχε πάει πέρσι τα Χριστούγεννα εκεί. Και της είχε πεί την ιστορία της, από τότε. Τι λυπητερή ιστορία, παιδιά. 'Αχ! έμένα χθές το βράδυ δεν μούρχόταν ύπνος. Είχα διαρκώς στ' αυτιά μου τη φωνή της: «Φανίτσα... Φανούλα...» Μου τάλεγε τόσο ζωντανά ή δεσποινίς... Βλέπετε τάχε ακούσει από το ίδιο της το στόμα...

Αυτή ή κ. Κομνηνού, λοιπόν, είναι, ή μάλλον ήταν, μια πολύ πλούσια κυρία. Θαρρώ από την Ξάνθη μουπε - δε θυμάμαι και καλά. 'Ο άνδρας της ήταν καπνέμπορος και πολύ πλούσιος... Ζούσαν τρισευτυχισμένοι με το κοριτσάκι τους, ένα αγγελάκι 3 χρονών σάν ξέσπασε ο πόλεμος. 'Ο άντρας της από τους πρώτους πήγε στο μέτωπο για να μην ξαναγυρίσει. Καταλαβαίνετε την απελπισία της γυναίκας του.

ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ: Τη δυστυχισμένη...

ΑΡΕΤΗ (κουνάει το κεφάλι): Πόσες τέτοιες υπάρχουν στον κόσμο αυτόν τον καιρό...

ΠΗΓΗ: 'Η μόνη της παρηγοριά πιά ήταν το κοριτσάκι της. Αυτό μαλάκωνε για λίγο την πίκρα της ψυχής της... 'Όταν (με βαρεία φωνή) ήρθε ή κατοχή... Σε κάποια πυρκαϊά πληγώθηκε βαρεία στο κεφάλι. Έπεσε σε άφασία... Μετά από μέρες βρέθηκε στη Θεσσαλονίκη σ' ένα Νοσοκομείο, ριγμένη σ' ένα κρεβάτι. Κι αντί για το παιδί της, έσφιγγε στην αγκαλιά της έναν παλιάτσο και ένα κουτί. Τα παιχνίδια της Φανίτσας της...

ΑΡΕΤΗ (με λαχτάρα): Και το παιδί της;

ΠΗΓΗ: Ένας Θεός το ξέρει. Ζή; Πέθανε; Με τέτοια φουρτούνα πούπεσε στον τόπο μας... Ένα μικρό κοριτσάκι χαμένο... Ποιός ξέρει τί ν' απόγινε... 6 χρόνια ψάχνει για να το θρή... Ψάχνει... Ψάχνει. Τού κάκου...

ΜΑΤΙΝΑ: Μά καλά, σάν έλευθερωθήκαμε, δεν πήγε στην πατρίδα; Νά μάθη, να κοιτάξη μην το περιμάζεψε κανένας;

ΠΗΓΗ: Και θέβαια πήγε... Μά κανένες δεν ήξερε να της πη... Όλα είχανε ξεριζωθή εκεί πέρα... Άλλοι φύγανε, άλλοι σκοτώθηκαν, κι από τους λίγους που απόμειναν κανείς ποτέ δεν έμαθε τί απόγινε ή Φανίτσα.

ΑΡΕΤΗ: Τι τραγική ιστορία...

ΠΗΓΗ (έξακολουθεί τη διήγηση): Στην αρχή ήταν σάν τρελή... 'Ηθελε να πεταχτή από το κρεβάτι να φύγη, να τρέξη στον τόπο της, να βρή το παιδί της... Τότε ο γιατρός κι οι νοσοκόμες, έπειδή ήταν σέ κίνδυνο, της είπαν πως το παιδί της το μάζεψε κάποιο αυτοκίνητο του Ε.Ε.Σ. και το είχαν στην 'Αθήνα και πως δεν είχε παρά να γίνη καλά για να πάη να το θρή. 'Αδύνατη όπως ήταν και από τη λαχτάρα της νάναι αλήθεια, το πίστεψε. Έβαλε τότε τα δυνατά της να γατρευθή μόνο και μόνο για νάρθη την κορούλα της...

ΑΡΕΤΗ: Κι είπες πως δεν την ήδρε ποτέ...

ΠΗΓΗ: Ποτέ... Τα χρόνια πέρασαν ένα - ένα κι αυτή ζή μονάχα μ' αυτή την έλπίδα. Κατοχή... Λευθερία... Τίποτα...

ΜΑΤΙΝΑ: Κι άραγε τώρα αν τόθλεπε, θα το γνώριζε; Πέρασαν τόσα χρόνια! Το παιδί θάλλαξε πολύ.

ΑΡΕΤΗ: Για τα μάτια της μάνας δε θάλλαξε. Δεν μπορεί... 'Αν το δη θα το γνωρίσει...

ΠΗΓΗ: Ναι, μά σκέψου πως ήταν τότε μονάχα 3 χρονών... σχεδόν μωρό... Τώρα, αν ζή, θα κοντεύη τα 10 (έξακολουθεί τη διήγηση). Κι έτσι μπη,ε στον Έρυθρο Σταυρό, για να βοηθή τα παιδιά του κόμου.

ΑΡΕΤΗ: Και για να τ' αγαπά, άφου δεν είχε πιά το δικό της να το πονά...

ΠΗΓΗ (έξακολουθεί): ... Και με μια κρυφή έλπίδα: γυρίζει τα χωριά της Βορείου 'Ελλάδος...

ΜΑΤΙΝΑ (την διακόπτει με μια λάμψη στα μάτια): 'Ασας, μά και μείς εδώ... δεν έχουμε 3 κοριτσάκια που έχουν χάσει τους γονείς τους στον πόλεμο;

ΠΗΓΗ: Ναι, βέβαια. Και γι' αυτό σούπα πως θάρχόταν και με χιονοθύελλα. Κι όσο για να το γνωρίσει έχει ένα μέσο, ένα κουτάκι...

ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ ΜΑΖΙ: Ένα κουτάκι;...

ΣΚΗΝΗ Β'

(Ακούεται ή καμπάνα του χωριού να σημαίνει και πάλι χαρμόσυνη. 'Η πόρτα χτυπάει και αμέσως ανοίγει με όρμη. Μπαίνουν μέσα τα κοριτσάκια, σπρώχνοντας το ένα το άλλο, ξεφυσώντας, γελώντας, χαχανίζοντας.

ΟΛΑ ΜΑΖΙ: Καλά Χριστούγεννα. Καλά Χριστούγεννα... Και του χρόνου. Κόψαμε καρφιά. Πάω, πάω...

ΜΕΛΠΩ: Έδώ όμως τί ώραία πού είναι!

ΦΩΤΟΥΛΑ: Μας ακούσατε πού ψάλαμε στην έκκλησία;...

ΑΡΕΤΗ: Πώς. Τώρα θα καθίσετε φρόνιμα - φρόνιμα να πιήτε το γάλα σας και να περιμένετε την Κυρία από την 'Αθήνα που θα σάς φέρη τα δώρα. (Τα παιδιά χοροπηδούν τρίβοντας τα χέρια τους). Τι χαρά! Τι χαρά!

ΔΙΑΛΕΧΤΗ: 'Αχ! είναι ανάμμενο το τζάκι γι αυτό είναι τόσο ώραία... Τι ζεστασιά!

ΜΑΤΙΝΑ: Για πέστε μου, το ξέρετε το τραγουδάκι σας;

ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ: Ού... νεράκι... Νά το πούμε;

ΜΑΤΙΝΑ: Όχι τώρα. Θα πιήτε το γάλα σας για νάσαστε έτοιμα όταν θάρθουν.

ΠΗΓΗ (που ήταν κοντά στο παράθυρο, γυρίζει απότομα): Παιδιά, έρχονται. Νά, στο μεγάλο δρόμο... (Τρέχουν όλα στα παράθυρα).

ΑΡΕΤΗ: 'Α, είναι κι ο 'Αναστάσης ο άγωιάτης μαζί, γι' αυτό κατάφεραν να φθάσουν μ' αυτή την κοσμογαλασία.

ΠΗΓΗ: Για κοίτα την ξένη κυρία, είναι πάνω στ' άλλογο... όχι σέ μουλάρι όπως οι άλλοι.

ΔΙΑΛΕΧΤΗ: Κοιτάτε! Έχει μια μεγάλη βαλίτσα δεμένη στα καπούλια!...

ΑΡΕΤΗ: Τα δώρα του Έρυθρου Σταυρού!

(Τα κοριτσάκια τραγουδάνε):
Στη γωνία μας κόκκινο τ' ανάμμενο τζάκι κ.λ.π.

ΠΗΓΗ: Παιδιά, άφου δεν προφθάσαμε, άς αφήσωμε το γάλα και πάμε στο διπλανό δωμάτιο. (Βλέπει από το παράθυρο). Νά, νά, φθάσανε. 'Ας τις αφήσωμε για λίγο μόνες και μετά έρχόμαστε... Πάμε.

(Φεύγουν όλοι στο διπλανό δωμάτιο. 'Η σκηνή μένει για λίγο άδειανή. Ακούεται πάλι ή καμπάνα της έκκλησίας).

ΣΚΗΝΗ Γ'

(Μπαίνουν ή Δόμνα Κομνηνού και ή Δάφνη Κокκίνη. 'Η Δάφνη βαστάει τη βαλίτσα της Δόμνας. Όταν μιλάει κοιτάει τη Δόμνα Κομνηνού στα μάτια με αγάπη και θαυμασμό).

ΔΑΦΝΗ: Νά πού φθάσαμε στο φτωχικό μας. Σας άρέσει;

ΔΟΜΝΑ: Ώ, ναι. Είναι τόσο ήρεμα όλα εδώ. 'Η ψυχή γαληνεύει... Είναι έργα σας όλα αυτά εδώ, έ; (Της σφίγγει και τα δυο χέρια μαζί). Σας συγχαίρω απ' την καρδιά μου... Έτσι νοιώθω την αποστολή της Δασκάλας του χωριού... Νά αισθάνεται τις ανάγκες του παιδιού, να νοιώθη τον πόνο του, τη χαρά του, νάναι μαζί, δασκάλα, μάνα, αδελφή... 'Αν όλες οι κοπέλλες ήταν σάν κι έσας, ή 'Ελλάδα θ' ανωρθωνόταν πιο γρήγορα μέσα από τις στάχτες της.

ΔΑΦΝΗ (με μια λάμψη στα μάτια): Και τώρα θ' ανωρθωθή... Θα σταθή ξανά γερά, στα δυο της πόδια. Το θέλωμε και θα το κατορθώσωμε.

ΔΟΜΝΑ (κοιτάζοντας τις φλόγες ψιθυρίζει σάν να μιλάη μονάχη της): 'Αραγε θάνα το τέρμα εδώ; Δεν τολμώ να το πιστέψω. Κάθε φορά το νόμισα... ώπου έφθανε ή φρικτή διαπίστωση πως πάλι γελάστηκα... (περνάει το χέρι της στο μέτωπο). Δάφνη!... 'Επιτρέψτε μου να σάς λέω μ' αυτό τ' όνομα. Είμαστε πιά παλιές γνώριμες... Κι ύστερα είναι ένα όνομα τόσο έλληνικό!...

ΔΑΦΝΗ: Ναι, κυρία Δόμνα... Ναι... (χαμογελάει με ευχαρίστηση). Μά κάτι θέλατε να μου πητε... 'Η κάνω λάθος;...

ΔΟΜΝΑ: Πέστε μου: Έχετε εδώ τρία κοριτσάκια φερμένα με τ' αυτοκίνητα του Έρυθρου Σταυρού, (με βαρεία συγκινημένη φωνή) και ποτέ δεν κατωρθώσατε να θοήτε τους γονείς τους;

ΔΑΦΝΗ: Μά ναι... Σας τώπα και γι' αυτό σάς έγραφα να ροήτε έφέτος στο δικό μας χωριό... 'Αχ, νάτανε και το δικό σας μέσα σ' αυτά...

ΔΟΜΝΑ: Πέστε μου (με λαχτάρα) μέσα σ' αυτά τα κοριτσάκια είναι κανένα ξανθό, γαλανό με κασπαρά μαλλιά;

ΔΑΦΝΗ (σκέπτεται): Ξανθό; Και γαλανό; Ναι, είναι ή Μέλπω... Μά τα μαλλιά της είναι δολίσα, (με ζωηρότητα), μά δεν έχει να κάνει Κυρία Δόμνα. Τα παιδιά άλλάζουν τόσο πολύ! 'Υστερα ή Φωτούλα είναι γαλανή και κασπαρή, μά τα μαλλιά της είναι έντελως σκούρα! 'Όσο για τη Διαλεχτή, αποκλείεται, σωστό άραπάκι... 'Αδύνατον νάναι αυτή!

ΔΟΜΝΑ: Όστε οι προϋποθέσεις στενεύουν, στενεύουν αφάνταστα... Πάλι με περιμένει ή απογοήτευσις. Ξανά και ξανά... Δάφνη, άπόκαμα πιά... 6 χρονιά, κάθε φορά νομίζω πως έφθασε πιά ή Μεγάλη Στιγμή. Κι ύστερα; (με πιο αγωνιώδη τρόπο). Δάφνη, πές μου: Ζή;... (μ' αποθάρρυνσι). Τρελή πού είμαι... σάν να ήταν ποτέ δυνατόν να ξέρης...

ΔΑΦΝΗ: Κι όμως δε σάς λείει μια φωνή μέσα σας, βαθιά.

ΔΟΜΝΑ: Ώ, αν έλειπε κι ή έλπίδα... 'Αλλά στάσου να ετοιμάσωμε για τα παιδιά... και μαζί μ' αυτά θα θάλω και πάλι τα δικά της...

(Ανοίγει τη βαλίτσα, βγάζει τα παιχνίδια και τα θάζει έπάνω στο τραπέζακι, ή Δάφνη τη βοηθάει. Μαζί με τα μικροπαιχνιδάκια βάζει κι ένα μεγάλο παλιάτσο και ένα κόκκινο βελουδένιο κουτί, τα παιχνίδια του χαμένου της παιδιού).

ΔΑΦΝΗ: 'Α! να το κουτί πού μας λέγατε, παλιά, βιεννέζικη κασετίνα. Ήταν της γιαγιάς σας, νομίζω, έ;

ΔΟΜΝΑ: Ναι. Κλειστή δεν δείχνει τίποτα. Μά όταν την ανοίξης ξεπετιέται μια Μαρκησία και ακούεται μια γλυκειά μουσική σάν νανούρισμα (άργά, δνειροπόλα) ο άνδρας μου είχε θάλει λόγια σ' αυτή τη μουσική. Κάθε βράδυ έπρεπε να τραγουδήσω αυτό το τραγουδάκι στη Φανίτσα για να την πάρη ο ύπνος. Τόσο μικρή και τώχε μάθει απ' έξω. Τάκουε κάθε βράδυ, βλέπεις, και πόσο τ' αγαπούσε... Το «τραγούδι μου» τόλεγε. (Σφίγγει τα χείλη της για να μην κλάψη), (με άλλο τόνο): Μά ξεχνά το καθηκόν μου... Τα παιδιά περιμένουν... δεν ήρθα μόνο για μένα εδώ. Φωνάξτε τα, μά σάς παρακαλώ μη μου πητε αμέσως ποιά είναι τα τρία...

ΔΑΦΝΗ: Στην αρχή, όχι! στο τέλος θα τα κρατήσω, άφου φύγουν τα άλλα (Φωνάζει): Παιδιά... κορίτσια... έλάτε...

ΣΚΗΝΗ Δ'

(Τα τρία μεγάλα κορίτσια οδηγούν τα μικρά στην αίθουσα' αυτά τα τελευταία προσφέρουν πρασινάδα στη Δόμνα και κάνουν ένα κύκλο γύρω της).

ΤΑ 3 ΜΕΓΑΛΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ (με μια φωνή): Καλώς όρισστε, Κυρία... Καλά Χριστούγεννα!

ΔΟΜΝΑ (έγει γίνει έντελως κυρία του έαυτού της): Καλώς σάς ήδρα, παιδιά, και του χρόνου. Είμαι ευτυχής, πού ο Έρυθρός Σταυρός Νεότητος ανέθεσε σ' εμένα αυτή την εξαιρετική ευχαρίστησι και τιμή, να μπορέσω να προσφέρω, σέ σας παιδιά μου, λίγη χαρά... και πάλι και του χρόνου.

(Τὰ μικρά παιδιά τραγουδᾶνε):

“Ελα κι ἡ γωνίτσα μας καρτερεῖ νάρθης κ.λ.π.

ΔΟΜΝΑ: Σὰς εὐχαριστῶ, παιδιά... λυπᾶμαι πὺ δὲν μπορῶ νὰ σὰς ἀπαντήσω μὲ τὸν ἴδιο τρόπο (στὴ Δάφνη): “Επιτρέψτε μου νὰ σὰς συγχαρῶ. (τῆς σφίγγει τὸ χέρι).

ΠΗΓΗ (σιγά στὴν Ματίνα): Τί συμπαθητικὴ Κυρία... Τί κρίμα νάχη τέτοιο δράμα στὴ ζωὴ της...

ΜΑΤΙΝΑ (σιγά): Σώπα, θὰ μᾶς ἀκούση...

ΕΝΑ ΚΟΡΙΤΣΑΚΙ: Δὲν τελειώσαμε ἀκόμα, θὰ σὰς ποῦμε καὶ τὰ κάλαντα!...

ΔΟΜΝΑ: Ναί, μικρούλια... Σὰς ἀκούω. (Ἀφήνει τὸ ἀμέριμνο ὄφρος καὶ τὰ κοιτάζει ἕνα-ἕνα, μὲ προσοχὴ καὶ λαχτάρα...)

(Τὰ παιδιά τραγουδᾶνε τὸ «Χριστὸς γεννᾶται» κτλ.)

ΔΟΜΝΑ: Μπράβο, κοριτσάκια μου. Ἐλάτε τώρα κοντά μου νὰ σὰς φιλήσω καὶ νὰ σὰς εὐχηθῶ καλὰ Χριστούγεννα... (Πάει ἕνα-ἕνα κοντά της, τῆς φιλεῖ τὸ χέρι κι αὐτὴ τὰ φιλεῖ στὸ μέτωπο. Ὅταν τύχη κανένα ξανθὸ ἢ γαλανὸ σταματᾷ καὶ τὸ ρωτᾷ τ’ ὄνομά του.

—Πῶς σὲ λένε; —Μαρίνα. —“Α, ἀπὸ ποῦ εἶσαι; —“Απὸ δῶ. —Καὶ σένα; —Κατίνα κι ἐγὼ ἀπὸ δῶ εἶμαι. —Εσένα; —Φωτούλα... —Φωτούλα; Δηλαδή Θεοφανώ; —“Απὸ ποῦ εἶσαι;

ΦΩΤΟΥΛΑ (Στὴν Δάφνη): Ἀπὸ ποῦ εἶμαι, Κυρία;

ΔΑΦΝΗ (κάνοντας ἕνα νόημα στὴ Δόμνα): Καὶ σὺ ἀπὸ δῶ...

(Ἀφοῦ τὴν χαιρετίζουν ὅλα, ἡ Δόμνα τὰ πάει κοντὰ στὸ τραπέζι).

ΔΟΜΝΑ: Ἐλάτε νὰ πάρετε τὰ παιχνίδια σας. (Τὰ κοριτσάκια προσέχουν ἀμέσως τὸν παραγκιόζη πὺ εἶναι πολυτελέστατος μὲ ρόζ σατέν, μόνο λίγο ξεσαμμένος).

ΜΕΛΠΩ (τὸν παίρνει στὰ χέρια της): Τί ὠραῖο ποδὶν αὐτὸ... Εἶναι κι αὐτὸ δικό μας;...

ΔΟΜΝΑ: Βέβαια, θὰ τὸν πάρῃ ἡ δις Δάφνη καὶ στὸ τέλος τοῦ χρόνου θὰ τὸν δώσῃ στὴν πρώτη μαθήτριά...

ΜΕΛΠΩ: Θὰ μελετᾶω, θὰ μελετᾶω, νὰ τὸν πάρω ἐγώ...

ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΑΚΙΑ: Κι ἐγώ... κι ἐγώ... ἀφῆσέ τον τώρα ἀπάνω στὸ τραπέζι... Ὅριστε μας... (Ἡ Μέλπω μὲ ἀπογοήτευσι τὸν ἀφήνει...)

ΔΟΜΝΑ: Ἐλάτε τώρα, πάρτε τὰ παιχνιδάκια σας. (Τοὺς μοιράζει παιχνίδια καὶ σοκολάτες, τὰ παιδιά εὐχαριστοῦν, παίρνει ἕνα-ἕνα τὸ παιχνίδι του καὶ πάει στὸ διπλανὸ δωμάτιο, κατὰ τὶς ὁδηγίες τῆς Δάφνης). Τὰ κοριτσάκια φεύγοντας: —Τί ὠραῖο πὺ εἶναι... Κοίτα, κοίτα, πῶς πάει... —Ἐμένα μούπεσε ταμπούρ-

λο... ἀγόρι εἶμαι;... Αὐτὸ μᾶς ἔλειπε νάχης καὶ παρᾶπονο... (Τὰ παιδιά φεύγουν ὅλα στὸ διπλανὸ δωμάτιο, μὰζὶ καὶ τὰ μεγάλα κορίτσια, μόνο ἡ Φωτούλα δευλὰ-δευλὰ γυρίζει καὶ πάει κοντὰ στὸ τραπέζι... ἀγγίζει μὲ φόβο τὸ κουτὶ δίχως νὰ μιλήσῃ. Ἡ Δόμνα καὶ ἡ Δάφνη μένουν κι αὐτὲς σιωπηλές. Ἡ Δόμνα πάει πίσω ἀπὸ τὸ κοριτσάκι ἀνασαίνοντας θαρεῖα... ἡ ψυχὴ της ἔχει ἀνέβει ὀλόκληρη στὰ μάτια της πὺ βλέπουν μὲ ἀγωνία τὸ παιδί... Ψάχνουν τὰ χαρακτηριστικά του).

ΦΩΤΟΥΛΑ (ἐξακολουθεῖ νὰ κοιτᾷ τὸ κουτὶ, τὸ χαϊδεύει, μὰ δὲν τὸ ἀνοίγει. Σιγά, σὰν νὰ μιλήσῃ στὸν ἑαυτὸ της). Τὸ ἔχω ἰδεῖ.

ΔΑΦΝΗ: Σ’ ἀρέσει;

ΦΩΤΟΥΛΑ: Πολύ. Μὰ δὲν εἶναι μόνο αὐτό... (Κάνει μιὰ προσπάθεια νὰ θυμηθῇ).....

Ἡ Δόμνα πιάνει σφίχτὰ τὸ χέρι τῆς Δάφνης...

ΔΟΜΝΑ (πνιχτά): Σώπα, σώπα, μὴ μιλάς... Θεέ μου!...

ΦΩΤΟΥΛΑ (πάλι σὰ νὰ μιλήσῃ μόνῃ της): Ναί, βέβαια, (μὲ ἀπόφρασι στὴ Δόμνα): Αὐτὸ τὸ κουτὶ εἶναι κλειδωμένο, Κυρία;...

ΔΟΜΝΑ (μὲ ἀφάνταστη συγκίνησι): “Οχι, μὰ γιατί παιδί μου; (ψιθυριστά): “Οχι, δὲν γελιέμαι κι αὐτὴ τὴ φορά... Εἶναι τὰ μάτια της... Εἶναι τὰ μάτια της αὐτά!...

ΦΩΤΟΥΛΑ (κάνει μιὰ τρομερὴ προσπάθεια νὰ θυμηθῇ... Τὸ μυαλὸ της δουλεῖ ἐντατικά). Ἀνοίξετε το σὰς παρακαλῶ... ἀνοίξετε το... (Πάει κοντὰ στὴ Δόμνα, πὺ τὴν κοιτάζει σὰν ἀπολιθωμένη μὲ τὰ μάτια γεμάτα δάκρυα): Ναί, μὰ ναί, τὸ ξέρω σὰς λέω! ὅταν αὐτὸ τὸ κουτὶ ἀνοίγῃ ξεπετιέται ἀπὸ μέσα μιὰ Κυρία —μιὰ Κυρία ντυμένη μὲ ἄσπρα... —καὶ τότε παίζει μιὰ ὠραία μουσική... (Ἡ Δόμνα δὲ μιλάει... ἀκούει... ἀκούει, μὲ τὰ χέρια ἀπλωμένα, μὲ τὰ μάτια θαλά). Ἡ μαμά μου, (τὰ λόγια θγαίνουν μὲ κόπο ἀπὸ τὸ στόμα της) μούλεγε ἕνα τραγουδί τὴ νύχτα πρὶν νὰ κοιμηθῶ (στὴ Δόμνα): Κυρία, νὰ χαρῆτε, πέστε μου, πὺ τὸ θρήκατε αὐτὸ τὸ κουτὶ; Εἶναι τῆς Μαρμάς μου... εἶναι δικό μου... Νά, σὰν θέλετε, νὰ σὰς πῶ καὶ τὸ τραγουδί πὺ μούλεγε... τὸ δικό μου τραγουδί. (Σταματᾷ, σὰ νὰ ψάχνῃ νὰ θρῇ τὴν ἀρχὴ του).

ΔΟΜΝΑ (σιγά, ψιθυριστὰ μὲ σπασμένη φωνὴ τραγουδάει):

ΦΩΤΟΥΛΑ (συνεχίζει):

ΔΟΜΝΑ (δὲ βαστιέται πιά, τὴν ἀρπάζει στὴν ἀγκυλιά της τὴ σφίγγει παράφορα καὶ φωνάζει): Παιδί μου... Εἶναι τὸ τραγουδί σου αὐτό!... (Ἡ σκηνὴ κλείνει γοργά).

ΑΥΛΑΙΑ

ΛΙΛΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ—ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑ

Τ’ ΑΣΤΕΡΙ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα 3)

Θαμνωμένοι οἱ βοσκοὶ πέφτουν στὰ γόνατα καὶ χτυποῦν τὸ μέτωπο στὴ μάνα γῆ.

Μόνο ὁ Μααλὼν, ὁ καθάριος στὴν ψυχὴ καὶ στὸ νοῦ, ἔχει δύναμι στὴ ματιά του γιὰ ν’ ἀντικρύσῃ τὸ μεγάλο ὄραμα.

—“Αγγελος... “Αγγελος Κυρίου εἶσαι σὺ λοιπόν; κράζει.

Ἄργα ὕψωνει τὸ χέρι ὁ ἄγγελος. Δείχνει κάπου ἐκεῖ πρὸς τὸ κτοντινὸ χωριό, τὴ Βηθλεέμ...

—Ρίξτε τὴ ματιά σας ψηλά, ἐκεῖ στὸν οὐρανὸ... Κοιτάξτε! Πῆραν ὅση δύναμι εἶχαν στὴν ψυχὴ τους οἱ βοσκοί, καὶ σήκωσαν τὰ μάτια τους ψηλά στὸν οὐρανὸ, ἐκεῖ πὺ τοὺς ἔδειχνε ὁ ἄγγελος...

Ἐρυθροσταυρῖται, Μὴν ἀφίνετε ἀκάλυπτα τρόφιμα. Προφυλάξετέ τα ἀπὸ τὶς μύγες πὺ μᾶς μεταφέρουν τὰ μικρόβια.

ΤΑ ΚΥΡΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΜΑΣ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ)

2) Ἡ ἐ λ ι ᾶ. Τὸ κλίμα καὶ τὸ ἔδαφος μας εἶναι πολὺ κατάλληλα γιὰ τὴν ἀνάπτυξί τῆς ἐλιάς.

Ἡ ἐλιά δὲν ἔχει ἀπαιτήσεις. Φυτρώνει καὶ στὰ βράχια καὶ στοὺς κάμπους. Δὲν ζητάει νερὰ καὶ πολλές περιποιήσεις. Εἶναι τὸ δέντρο τοῦ φτωχοῦ, τὸ δέντρο τῆς Ἑλλάδος. Οἱ Ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἐλάτρευαν τὴν ἐλιά καὶ τὴν εἶχαν ὡς σύμβολο τῆς εὐρύνης καὶ τῆς νίκης. Στὸν Νῶε, μετὰ τὸν κατακλυσμὸ, ἕνα κλαδάκι ἐλιάς ἔφερε τὸ περιστέρι, ὡς δείγμα πὺς εἰρήνευσαν τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως καὶ πὺς γαλήνη ἦρθε στὸν κόσμο.

Τὸ λάδι της εἶναι τὸ ἄρτυμα τοῦ φτωχοῦ καὶ σ’ αὐτὸ στηρίζεται ἡ διαίτα τοῦ λαοῦ μας. Εἶναι σχεδὸν τὸ μόνο λιπαρὸ στοιχεῖο τῆς τροφῆς τῶν ἀγροτῶν μας καὶ εἶναι πραγματικῶς θαυμασιὰ τροφή. Ἡ ἐλιά χρειάζεται καλὸ καὶ γερὸ κλάδεμα, ὥστε νὰ παίρνουν φῶς καὶ ἥλιο τὰ κλαδιά της, ἕνα - δυὸ ὀργώματα, μάζεμα τοῦ καρποῦ μὲ τὸ χέρι — καὶ ὅχι ὅπως κάνουν σήμερα οἱ περισσότεροι ἀπ’ τοὺς γεωργούς μας πὺ δέρνουν ἀλόπτητα τὰ κλαδιά της μὲ κα-

λάμια καὶ ξύλα πὺ σπᾶνε τὰ βλαστάρια — ἀρκούν γιὰ νὰ δώσῃ πολὺ καὶ κάθε χρόνο καρπὸ καὶ ὅχι ὅπως δίνει τώρα κάθε δύο χρόνια. Ἡ παραγωγή τοῦ λαδοῦ τῆς χώρας μας σκεπάζει τὶς ἀνάγκες μας καὶ πολλές φορές περισσεύει γιὰ νὰ στεῖλωμε καὶ σ’ ἄλλες χώρες καὶ ν’ ἀγοράσωμε ἄλλα πράγματα καὶ τρόφιμα. Ὁ τόπος μας χρειάζεται περίπου 85

χιλιάδες τόννους τὸ χρόνο καὶ ὁ μέσος ὅρος τῆς παραγωγῆς μας εἶναι περίπου 90 χιλιάδες τόννοι. Ἐφέτος θὰ ἔχωμε μιὰ ἐξαιρετικὴ ἔσοδεῖα, πὺ ἔχει νὰ φανῇ πολλὰ χρόνια. Οἱ εἰδικοί υπολογίζουν πὺς θὰ ᾗχωμε σχεδὸν 175 χιλ. τόννους παραγωγῆς, δηλ. τὸ διπλάσιο ἀπ’ ὅ,τι χρειαζόμαστε. Ὅπως βλέπετε λοιπὸν ἡ ἐλιά εἶναι μιὰ ἀπ’ τὶς σπουδαιότερες καλλιέργειες τῆς Ἑλλάδος καὶ πρέπει νὰ αὐξήσῃ ἀκόμη περισσότερο ἡ ἔσοδεῖα τοῦ λαδοῦ. Φυτεῖτε ἐλιές ὅπου μπορεῖτε καὶ πρὸ πάντων σὲ μέρη πὺ δύσκολα πετυχαίνουν ἄλλες καλλιέργειες, ὅπως π.χ. σὲ ἀπότομες πλαγιές καὶ φτωχὰ χωράφια, στὶς ἀκρες καὶ τοὺς γύρους (τὰ σύνορα τῶν χωραφῶν), στὶς αὐλές σας.

Μπορεῖ νὰ περιμένετε πολλὰ χρόνια τὶς ἔσοδεῖες, μὰ ὅταν ἀρχίσουν θάνα οἰγούρες καὶ γιὰ πάντα. Ἡ ἐλιά εἶναι εὐγνώμων. Ἡ ἐλιά δὲν γεννᾷ καὶ δὲν πεθαίνει. Ἡ ἐλιά εἶναι τὸ σύμβολο τῆς Ἑλλάδος.

3) Τὸ ἀμπέλι. Εἶναι κι αὐτὸ ἕνα εὐνοούμενο τοῦ κλίματος καὶ τοῦ ἔδαφους μας. Ἀπ’ τὰ βορειότερα σύνορά μας ὡς τὴν Κρήτη, στὰ παραθαλάσσια καὶ στὰ βουνὰ στεριώνει καὶ θηριεύει.

Τὸ ἀμπέλι τὸ λάτρευαν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες καὶ ὅπως ξέρετε ὁ Βάκχος ἦταν ὁ θεὸς τοῦ κρασιοῦ μὲ ἀχώριστους συντρόφους του τοὺς Σεληνοῦς. Ὑπάρχουν ἑκατοντάδες εἰδῶν καὶ ποικιλιῶν σταφυλῶν στὸν κόσμον. Στὴν πατρίδα μας τὰ κυριώτερα εἶδη εἶναι: οἱ σταφίδες. (Ἡ Κορινθιακὴ ἢ μαύρη, ἡ Σουλτανιὰ ἢ ἡ ξανθοῖα, ἢ ροζακιά). Τὰ κρασοστάφυλα, ροδίτες, σαββατιανὰ, μοσχάτα, μαῦρα καὶ πολλὰ ἄλλα — καὶ τὰ σταφύλια τοῦ τραπέζιο (ροζακιά, κέρνα, ταχτάδες, αὐγουλάτα, μπατικιά καὶ πολλὰ ἄλλα).

Σὲ μεγαλύτερη ἔκτασι καλλιεργοῦνται τὰ κρασοστάφυλα καὶ κατόπιν ἔρχονται οἱ σταφίδες καὶ τὰ ἐπιτραπέζια σταφύλια. Ὁ τόπος μας παράγει πολλὰ καὶ καλὰ κρασιά καὶ πολλές σταφίδες, πὺ τὶς περισ-

σότερες τὶς στέλνομε σὲ ἄλλες χώρες τοῦ Βορρᾶ, ἀφοῦ τὶς ξεράνωμε. Τὰ σταφύλια μας τοῦ τραπέζιο εἶναι πολὺ γλυκὰ καὶ πρῶιμα καὶ πολλὰ στέλνομε στὶς Βόρειες χώρες μὲ ἀτμόπλοια πὺ ἔχουν ψυγεῖα καὶ μποροῦν νὰ τὰ διατηρήσουν φρέσκα.

Ἡ καλλιέργεια τοῦ ἀμπελιοῦ θέλει γνώσεις καὶ πείρα. Καλὸ σκάψιμο τὸ χειμῶνα καὶ λιπάσματα καὶ τεχνικὸ κλάδεμα ἐξασφαλίζουν κάθε χρόνο μεγάλες

ἐσοδεῖες. Γιὰ τοῦτο τὸ κλάδεμα τὸ κάνουν οἱ γέροντες πὺ ἔχουν πείρα, τὸ σκάψιμο τὰ παλληκάρια πὺ ἔχουν δύναμι καὶ τ’ ἀργολόγημα (τὸ καθάρισμα ἀπὸ τοὺς περιττοὺς βλαστούς) πὺ εἶναι ἐλαφρὰ δουλειὰ τὰ κορίτσια.

Τὶς σταφίδες, ἅμα ὠριμάσουν, τὶς κόβουν καὶ τὶς ἀπλώνουν σὲ καθαρά ἀλώνια ἢ καλύτερα σὲ εἰδικὰ τραπέζια νὰ ξεραθοῦν, νὰ τοὺς φύγῃ δηλ. τὸ νερὸ πὺ δὲν ἀφήνει νὰ διατηρηθοῦν.

Τὰ κρασοστάφυλα τὰ τρυγοῦν, ὅταν ὅλα σχεδὸν τὰ σταφύλια τοῦ ἀμπελιοῦ ὠριμάσουν καὶ τὰ πάνε στὸ ληνὸ νὰ τὰ πατήσουν μὲ τὰ πόδια γιὰ νὰ βγῇ ὁ χυμὸς τους, ὁ μούστος. Αὐτὴ ἡ δουλειὰ γίνεται καὶ μὲ μηχανές πὺ γρηγορὰ καὶ πὺ καθαρά. Τὸ χυμὸ, τὸν μούστο, τὸν βάζουν σὲ βαρέλια καὶ ἐκεῖ ὠριμένα μικρόβια πὺ ὑπάρχουν στὴ φλούδα τῆς ρόγας τοῦ σταφυλίου τρῶνε τὴ ζάχαρη πὺ περιέχει ὁ μούστος καὶ τὴν μεταβάλλουν σὲ οἶνονπνευμα. Αὐτὴ ἡ μεταβολὴ λέγεται ζύμωσις. Ἀν βράσωμε τὸ μούστο καὶ σκοτῶσωμε ἔτσι τὰ μικρόβια, ζύμωσι δὲν γίνεται καὶ ὁ μούστος μένει γλυκός. Οἱ ταβερνιάρηδες τὴ ζύμωσι τὴ λένε «βράζει ὁ μούστος».

Ἡ ζύμωσις τοῦ μούστου βαστάει, ἀναλόγως τοῦ καιροῦ, 20 - 50 μέρες καὶ ὅταν περάσουν αὐτὲς τότε ἔχομε τὸ κρασί.

ΚΩΣΤΑΣ ΖΕΥΓΑΣ

Ι. ΠΟΛΕΜΗ

Η ΕΛΙΑ

Εὐλογημένο νᾶναι, ἐλιά, τὸ χῶμα πὺ σὲ τρέφει κ’ εὐλογημένο τὸ νερὸ πὺ πίνεις ἀπ’ τὰ νέφη κ’ εὐλογημένος τρεῖς φορές Αὐτὸς πὺ σ’ ἔχει στεῖλει γιὰ τὸ λυχνάρι τοῦ φτωχοῦ, γιὰ τ’ ἅγιον τὸ καντήλι! Δὲν εἶσαι σὺ περήφανη σὰν τ’ ἄλλα καρποφόρα πὺ βιαστικά, ἀνυπόμονα δὲν βλέπουνε τὴν ὥρα πότε μὲ τ’ ἀνθολούλουδα τοὺς κλώνους νὰ σκεπάσουν καὶ μὲ μιὰ πρόσκαιρη ὁμορφίᾳ τὰ μάτια νὰ ξεπιά-

σουν. Ἐσὺ εἶσαι πάντα ταπεινὴ, πάντα δουλεύτρα σκύδεις μ’ ὅλα τὰ πλούτη πὺ κρατεῖς, μ’ ὅλο τὸ βίος πὺ κρύβεις.

γι’ αὐτὸ ἀπ’ τὰ πρῶτα νειάτα σου πὺ τὰ φιλοῦν οἱ ἀνέμοι ὡς τὰ βαθειὰ γεράματα πὺ τὸ κορμί σου τρέμει καὶ γέρνει κάθε σου κλαδί καὶ κάθε παρακλάδι, μέσα στὸν κόυφιο σου κορμὸ δὲν σούλειψε τὸ λάδι.

ΟΔΗΓΙΑΙ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΠΙΖΟΥΣ

Βαδίζετε πάντοτε δεξιὰ καὶ ἐπάνω εἰς τὸ πεζοδρόμιο. Μὴ στέκεσθε καὶ συζητεῖτε ἀσκοπῶς εἰς τὸν δρόμο.

ΥΠΟΔΙΣ ΤΡΟΧΑΙΑΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΙΝ
ΤΟΥ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ
ΣΤΑΥΡΟΥ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

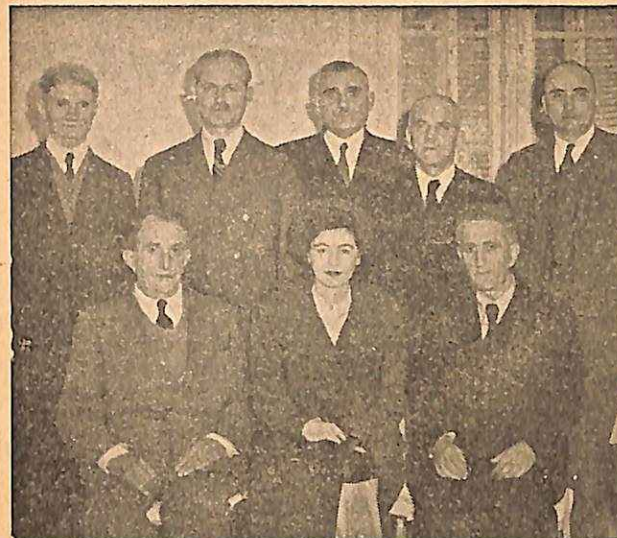
Ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα ἐπισκέπτεται τὰ προσωρινὰ ἐργαστήρια πλεκτικῆς καὶ ραπτικῆς εἰς τὰ Γραφεῖα μας ὅπου αἱ ἐρυθροσταυρίτισσαι τῶν Γυμνασίων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς ράβουν μὲ τίς μηχανῆς τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ φορέματα ἀπὸ υφάσματα τοῦ Καναδικοῦ Ε. Σ. Ν. καὶ πλέκουν πλεκτὰ ἀπὸ τὸ μαλλι τοῦ Αὐστραλιανοῦ Ε. Σ. Ν. γιὰ τὰ παιδιὰ τῆς Β. Ἑλλάδος.

H. M. the Queen at the temporary G. J. R. C. workshop wherein girl Juniors of Athens and Piraeus schools sew garments and knit woolen clothes for suffering children in Northern Greece.

(The sewing machines are donation of the Amer. R. C. the cloth of the Canadian J. R. C. and the wool of the Australian J. R. C.)

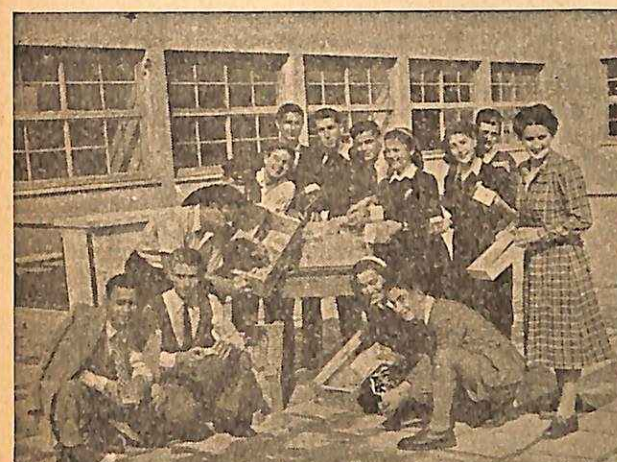

Οἱ Ἐπιθεωρηταὶ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως μετὰ τῶν Διευθυντῶν τῶν σχολείων ἀντήλλαξαν γνώμας διὰ τὴν καλυτέραν ὁργάνωσιν καὶ ἀποτελεσματικωτέραν δρᾶσιν τῶν Ἐρυθροσταυριτῶν, εἰς εἰδικὰς συσκέψεις εἰς τὰ Γραφεῖα τοῦ Ε. Ε. Σ. Ν. ἐπὶ τῶν εἰσηγήσεων τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Ἐφορείας αὐτοῦ.
Εἰς τὰς φωτογραφίας ὁ Πρόεδρος τοῦ Ε. Ε. Σ. Ν. κ. Α. Φίλων, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Ε. Ε. Σ. Ν. Ἀττικῆς κ. Τσαμαδός, ὁ Γεν. Γραμματεὺς τῆς Ἐφορείας Ε. Ε. Σ. Ν. κ. Παπαδόπουλος, οἱ Ἐπιθεωρηταὶ κ. κ. Οἰκονομίδης, Βασιλείου, Γεραντώνης καὶ Θεοφανόπουλος.

Ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα κατὰ τὰ ἐγκαίνια τῶν προσωρινῶν ἐργαστηρίων τοῦ Ε. Ε. Σ. Ν. μετὰ τῶν Γεν. Ἐπιθεωρητῶν Μέσης κ. κ. Ἀναγνωστοπούλου, Ζούκη, Γεωργούντζου καὶ Ἐπιθ. Δημοτ. Ἐκπαιδ. κ. κ. Γεραντώνη, Οἰκονομίδη, Θεοφανοπούλου καὶ Μενταύλου πρὸς τοὺς ὁποίους ἐξέφρασε τὴν εὐαρέσκειάν της διὰ τὴν συμβολὴν τῶν ἐκπαιδευτικῶν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου τοῦ Ε. Σ. Ν.

H. M. the Queen during the G.J.R.C. workshop inauguration with the school inspectors Athens, Piraeus.

Ε.Σ.Ν. τῶν Γυμνασίων Πειραιῶς ἐτοιμάζουν δέματα μὲ σιγάρα διὰ τοὺς Ἕλληνας στρατιώτας.

Girl and boy Juniors, High Schools, Piraeus, preparing cigarette boxes for Greek soldiers.

Ε.Σ.Ν. τοῦ Η'. Γυμν. Θηλ. Ἀθηνῶν ψυχαγωγοῦν τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τραυματίας ἐνὸς νοσοκομείου ὅπου διένειμαν καὶ διάφορα δῶρα.

Juniors, 8th High School for girls Athens give a recreation to wounded soldiers by singing after distributing to them various presents.

The school Inspectors of Elementary Education, with the School Principals exchanged views on suggestions made by the Secretary General, G.J.R.C., for a better organization and more effective Junior activity. In the photos are seen Mr. A. Philon, President Greek Red Cross, Mr. Tsamados, President Local G.J.R.C. Committee, Attica District, Mr. Papadopoulos, Secretary General G.J.R.C., Messrs Economides, Vasiliou, Yerantonis and Theophanopoulos, school Inspectors.

ΠΩΣ ΜΕΤΑΔΙΔΕΤΑΙ Η ΧΟΛΕΡΑ ΚΑΙ ΠΩΣ ΘΑ ΠΡΟΦΥΛΑΧΘΟΥΜΕ

Η χώρα μας απειλείται σοβαρά από τη χολέρα, που έχει προσβάλλει την Αίγυπτο, γιατί είμεθα πολύ κοντά και επικινυνούμε εύκολα και με τα πλωτά μέσα και με τα αεροπλάνα. Και εις την χολερόβλητο χώρα Αίγυπτο, όπως μας πληροφορούν, κατά χιλιάδας αριθμούνται τα θύματα και κατά εκατοντάδας οι καθημερινοί θάνατοι. Φόβος λοιπόν έχει καταλάβει τους περισσότερους ανθρώπους και όλοι ζητούν να μάθουν πώς θα προφυλαχθούν από τη φοβερή αυτή αρρώστια. Υπερβάλλουν όμως κατά πολύ τον κίνδυνο εις τη φαντασία τους, διότι πλησιάζει ο χειμώνας και κατά τη χειμερινή περίοδο δεν ευννοείται η αρρώστια αυτή, όπως επίσης δεν ευννοείται από τις κλιματολογικές και γεωλογικές συνθήκες του τόπου μας. Εξ άλλου δε και οι υγειονομικές μας υπηρεσίες, που έχουν οργανωθεί και λειτουργούν καλά, έχουν λάβει όλα τα μέτρα, ώστε να υπάρχουν όλες οι πιθανότητες να μη μας επισκεφθή η αρρώστια αυτή και όπως οπότε να μη προσλάβη επικίνδυνο επέκτασι.

Η χολέρα οφείλεται σ' ένα μικρόβιο, που το ανέκαλυψε ο Κώχ κατά το 1883. Είναι πολύ βαρεία αρρώστια και μεταδίδεται πολύ εύκολα. Το μικρόβιο εισέρχεται εις τον οργανισμό του ανθρώπου από το στόμα και πρέπει να επιδράση εις το λεπτό έντερο διά να προκληθή η αρρώστια. Από την ώρα δε που θα μπη στον οργανισμό μέχρι ότου εκδηλωθή θα περάσουν λίγες ώρες έως πέντε ημέρες και το χρονικό αυτό διάστημα λέγεται από την επιστήμη «χρόνος επώσεως».

Τα μικρόβια εξέρχονται από το σώμα του αρρώστου με τα κόπρανα του, σπάνια δε και με τα έμεσματα, ώστε η κυρία έστια μόλυνσεως είναι το χολερόβλητο άτομο, που σκορπάει γύρω του τα μικρόβια της αρρώστιας αυτής με τον τρόπο, που είπαμε.

Ένας γερός άνθρωπος μπορεί να μολυνθή πρώτα-πρώτα με τα χέρια του, που θα τα φέρη στο στόμα, όταν τα χέρια μολυνθούν από ένα αρρώστο από χολέρα άτομο ή και σε ανάρρωσι, όπως ακόμα και από ένα γερό, διότι τα κόπρανα και αυτού ημπορούν να έχουν μικρόβια σε καιρό επιδημίας. Είναι τα άτομα αυτά, που η επιστήμη τα ονομάζει «μικροβιοφόρα» και που είναι πολύ επικίνδυνα με μεταδώσουν την αρρώστια, διότι κινούνται και κυκλοφορούν ελεύθερα ανάμεσά μας. Περισσότερο ακόμα επικίνδυνα είναι τα άτομα, που προσβάλλονται από μια μορφή της αρρώστιας τόσο ελαφρά (άπλη διάρροια), ώστε να ημπορούν να εργάζονται και να μετακινούνται.

Ο τρόπος αυτός της μόλυνσεως με τα χέρια παίζει πολύ σπουδαίο ρόλο στην εξάπλωσι της αρρώστιας, ιδιαίτερα δε μεταξύ των ακαθάρτων ανθρώπων, που δεν τηρούν κανένα κανόνα ατομικής υγιεινής. Εύτυχως, ότι το μικρόβιο της χολέρας δεν ζή παρὰ πολύ λίγο χρόνο έξω από τον οργανισμό, διατηρείται όμως έβδομάδες και μήνες στο νερό και σε μέρη που δεν αερίζονται, υγρά και σκοτεινά.

Αλλά και με ένα άλλο τρόπο ημπορούν να μολυνθούν οι άνθρωποι, που λέγεται από την επιστήμη «εμμεσος μόλυνσις». Και αυτός είναι πλέον επικίνδυνος, διότι προκαλεί τις μεγάλες και απότομες επιδημίες της χολέρας. Έννοούμε το μολυσμένο νερό, τα μολυσμένα τρόφιμα, φορέματα, σκεύη και διάφορα άλλα αντικείμενα, που έχουν μολυνθή με τα κόπρανα ή τα έμεσματα αρρώστων από χολέρα. Εις το νερό γενικά (πηγαδιού, πηγής, λίμνης, ποταμού) το μικρόβιο ημπορεί να διατηρήση τη ζωή του ημέρες, εβδομάδες και μήνες και αυτό βέβαια εξαρτάται από τον αερισμό, φωτισμό, ήλιισμό, θερμοκρασία της περιοχής

κλπ. Το νερό πάλι των πηγαδιών, πηγών, λιμνών και μικρών συλλογών μολύνεται κατά πολλούς τρόπους, π.χ. από την πλύσι των ούροδοχείων, δοχείων φαγητού, ρούχων αρρώστων και διαφόρων άλλων μολυσμένων αντικειμένων από τα μολυσμένα νερά των κατοικιών των αρρώστων. Και ευννοείται πόσον εύκολα εξαπλοῦται η αρρώστια όταν το μολυσμένο κατά τον ένα ή άλλο τρόπο νερό χρησιμοποιείται για πόσι ή για πλύσι δοχείων φαγητού, καθαριότητα χειρών, λαχανικών, καρπών κλπ. Και με το μολυσμένο γάλα ημπορεί να εξαπλωθή η αρρώστια, ιδιαίτερα δε με το βρασμένο, διότι στο νερό δεν διατηρείται παρὰ λίγες ώρες.

Πρέπει να έχουμε υπ' όψει μας, ότι τα τρόφιμα, σκεύη και αντικείμενα ημπορούν να μολυνθούν και από τις μυίγες, γιατί αυτές μεταφέρουν με τα πόδια και με τα φτερά των, αλλά κυρίως με τα κόπρανα και με τα έμεσματά των τα μικρόβια της χολέρας.

Αλλά όλοι οι άνθρωποι, που μολύνονται από τα μικρόβια της χολέρας δεν προσβάλλονται γενικά από την αρρώστια. Γνωρίζουμε σχετικά, ότι επί δέκα ανθρώπων, που εμολύνθησαν, 1-2 πεθαίνουν, 2-3 αρρωσταίνουν όπως οπότε σοβαρά και οι άλλοι 5 δεν αρρωσταίνουν ή παρουσιάζουν μια ελαφρά και πρόσκαιρο μόνο διαταραχή. Και αυτό είναι πολύ σπουδαίο, εξηγείται δε από τη λεγομένη «φυσική ανοσία», που έχουν μερικά άτομα. Γνωρίζουμε ακόμα, ότι εις την εκδήλωσι της αρρώστιας αυτής υποβοηθούν και μερικά άλλα αίτια, που τα ονομάζουμε «προδιαθετικά» και αυτά πρέπει να τα έχουμε πάντα υπ' όψει μας. Τέτοια είναι οι διαταραχές και οι αρρώστειες του γαστρεντερικού σωλήνος και οι διαιτητικές γενικά παρεκτροπές. Γιατί το στομάχι και το έντερο, όταν λειτουργούν φυσιολογικά τα μικρόβια της χολέρας δεν ημπορούν να δράσουν εύκολα. Επίσης την εξάπλωσι της αρρώστιας ευννοούν οι ανθυγιεινοί όροι της ζωής των ανθρώπων, ή δυστυχία και οι στερήσεις, ή ακαθαρσία, ή υπερκόπωσι, ή συνωστισμός και ότι άλλο ελαττώνει την αντίστασι του οργανισμού. Ευνόϊκος όρος είναι και το καλοκαίρι με τη ζέση.

Πώς θα προφυλαχθούμε; Έφ' όσον ο μεγάλος κίνδυνος είναι, όπως είπαμε, το μολυσμένο νερό χρειάζεται προσεκτική επίβλεψι και αδιάλειπτη παρακολούθησι των μέσων της υδρεύσεως, δηλαδή πηγαδιών, υδραγωγείων, υδαταποθηκών κλπ., ώστε το νερό να διατηρήται υγιεινό. Σε κάθε αμφιβολία πρέπει να βράζεται. Αλλά και με διάφορα αντισηπτικά μέσα ημπορεί να γίνη τοῦτο ακίνδυνο (Ιώδιο κλπ.). Αξιοσύστατη τέτοια ουσία είναι η χλωραμίνη «Δαμβέρη», που χρησιμοποιείται σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες και για το πόσιμο νερό και για την πλύσι φρούτων κλπ. Η αυτή προσοχή και επίβλεψι χρειάζεται και για τη προφύλαξι των τροφίμων. Το γάλα και τα λαχανικά σε περίπτωσι χολέρας πρέπει να βράζονται. Και οι μυίγες πρέπει να καταπολεμούνται μ' όλα τα γνωστά μέσα. Σε περίπτωσι επιδημίας απαραίτητη και η ατομική προφύλαξις. Πρέπει να αποφεύγονται οι καταχρήσεις φαγητού και ποτού, οι ώμες σαλάτες, οι συντηρημένες τροφές, τα παστά κρέατα και ψάρια, άωρα φρούτα και ότι άλλο ημπορεί να διαταράξη την κανονική λειτουργία του στομάχου και του εντέρου. Πρέπει επίσης να αποφεύγονται οι ψύξεις, κοπώσεις, αγρυπνίες, νυκτερινές εργασίες και ότι άλλο ημπορεί να ελαττώση την αντίστασι του οργανισμού. Επίσης οι συνωστισμοί, συγκεντρώσεις κλπ. γιατί υπάρχει ο κίνδυνος από τα μικροβιοφόρα άτομα. Επιβάλλεται πρό παντός η ατομική καθαριότης. Πρέπει να

πλύνονται τα χέρια πρό του φαγητού και ύστερα από κάθε υποπιτη έπαφή.

Εκ παραλλήλου όμως πρέπει να εφαρμόζεται ο αντιχολερικός έμβολιασμός στην περίπτωσι, που θα εμφανισθούν κρούσματα χολέρας. Το έμβολιο είναι το πλέον αποτελεσματικό μέσο. Σε ποιά δόσι χρησιμοποιείται στα παιδιά και με ποιό τρόπο γίνεται το γνωρίζουν οι γιατροί. Εκείνο που πρέπει έδω να αναφέρουμε είναι ότι ο αντιχολερικός έμβολιασμός δεν μας προφυλάσσει επ' άπειρον, αλλά μόνον εξή μήνες περίπου και συνεπώς εάν ο κίνδυνος εξακολουθή πέραν από το διάστημα αυτό πρέπει να γίνεται και νέα ένεσις έμβολίου. Επίσης πρέπει να έχουμε υπ' όψει μας, ότι το έμβολιο δεν μας προφυλάσσει απόλυτα από την

αρρώστια, αλλά και στην άτυχία αυτή θα είναι ελαφράς μορφής και ο κίνδυνος θανάτου πολύ μικρότερος. Πρέπει λοιπόν όλοι, όταν οι υγειονομικές αρχές το ζητήσουν, να έμβολιάζονται, διότι δεν υπάρχει κανένας κίνδυνος από το έμβολιο. Η τυχόν γενική και τοπική αντίδρασι παρέρχεται μετά μίαν έως δύο ημέρες ήσυχίας εις το κρεβάτι και με μια γαλακτοφυτική διαίτα, λεμονάδες και πορτοκαλλάδες. Μόνον οι αρρώστοι από τα νεφρά των, την καρδιά τους, και από φυματίωσι ή έμπύρετη άδενόπαθεια δεν πρέπει να έμβολιάζονται.

Δ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ

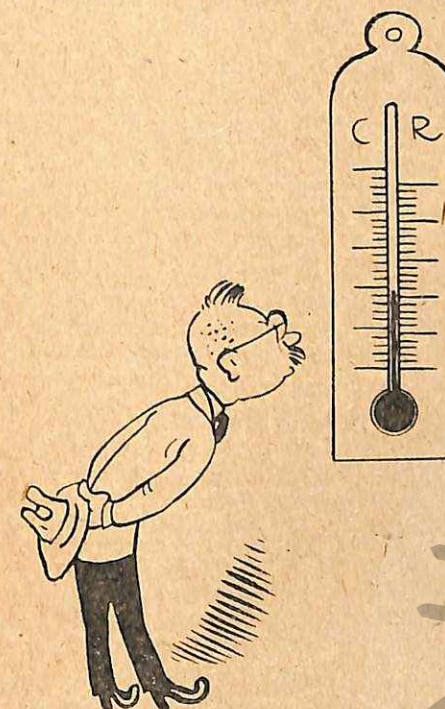
Δ)της Σχολ. Υγιεινής Υπ. Παιδείας

ΠΡΟΓΝΩΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΙΡΟΥ

«Καιρού έπιτρέποντος»! Πόσο άστεία μας φαίνονται αυτά τα λόγια, που παίζουν όμως το σπουδαιότερο ρόλο σε κάθε απόφασι έξοδου από τα σπίτια μας!

Ας δοῦμε λοιπόν μερικά προγνωστικά του καιρού. Πώς θα μπορέσωμε δηλαδή να προβλέπωμε, αρκετές ώρες πριν, αν θα κάνει καλό καιρό ή όχι.

Για την πρόγνωσι του καιρού υπάρχουν αρκετά όργανα. Μερικά μάλιστα πολύ γνωστά. Αυτά είναι τα βαρόμετρα, που τα διακρίνωμε σε υδραργυρικά,

μεταλλικά και αυτογραφικά, και τα θερμόμετρα, που τα διακρίνωμε πάλι σε υδραργυρικά, οινόπνευματος, αυτογραφικά και μεγίστου και ελαχίστου.

Αλλά βοηθητικά όργανα έχουμε τα αερόμετρα και τα βροχόμετρα.

Οι περισσότεροι θα έχετε ιδεί και θα ξέρετε τη λειτουργία αυτών των οργάνων από το σπίτι σας, ή από το σχολείο σας, όπου θα έκαματε κάποτε το πείραμα του Τορικέλλι ή θα έμαθατε για την κλίμακα του Κελσίου.

Όταν το βαρόμετρο μένη σταθερό, τότε θα έχουμε καλοκαιρία.

Κάθε γρήγορη και απότομη μεταβολή του βαρομέτρου δείχνει κακοκαιρία. Και όσο μεγαλύτερη εί-

ναι η μεταβολή αυτή, τόσο μεγαλύτερη θα είναι και η κακοκαιρία.

Όταν φυσή αέρας δυνατός και το βαρόμετρο κατεβαίνει, τότε ο αέρας πρόκειται να δυναμώση ακόμη περισσότερο.

Το βαρόμετρο κατεβαίνει όταν θα φυσήξουν άνεμοι από Απληιώτη προς Νότον, και φτάνει στο ελάχιστο, όταν θα φυσήξη από Λίβα.

Ανεβαίνει, όταν θα πνεύσουν άνεμοι από Ζέφυρο προς το Βοριά και φτάνει στο ανώτατο, όταν φυσά Μέσης.

Θάχετε, βέβαια, παρατηρήσει ότι το βαρόμετρο, όπως και το θερμόμετρο, έχει κάτι υποδιαίρεσεις.

Όταν λοιπόν το βαρόμετρο δείχνει κάτω από τη διαίρεσι 760, ο καιρός θα είναι υγρός και ή βροχή δεν είναι μακριά. Όταν πάλι το βαρόμετρο περνά το 760, ο καιρός θα είναι ξηρός, πολύ ζεστός ή πολύ κρύος τον χειμώνα.

Στην πρόγνωσι του καιρού μας βοηθεί κάπως, αλλά όχι στα σίγουρα, και το θερμόμετρο. Τον χειμώνα μάλιστα, όταν κάποτε πέφτη απότομα, δείχνει ότι θα πνεύσουν βορειοανατολικοί άνεμοι. Ένω αν ανεβαίνει απότομα θα έχουμε νοτιοδυτικούς.

Αυτή είναι η επιστημονική πρόγνωσις του καιρού. Υπάρχει όμως και η πρακτική, που την χρησιμοποιούν οι απλοί άνθρωποι στις δουλειές τους. Οι ναυτικοί των ιστιοφόρων π. χ. και οι ψαράδες, που δεν ξέρουν από βαρόμετρα και δελτία Αστεροσκοπείου, προβλέπουν τον καιρό από διάφορα σημάδια του ουρανού και του ορίζοντος.

Προσέξτε τα, παιδιά, γιατί είναι πολύ χρήσιμα και πρέπει να τα ξέρη ο καθένας και μάλιστα όποιος ζή στην έξοχη.

Όταν δοῦμε στον ουρανό σύννεφα μακροστενα που φεύγουν γρήγορα, μας δείχνουν κακοκαιρία. Από τη διεύθυνσι που φεύγουν θα φυσήξη αέρας. Κακοκαιρία θα έχουμε, όταν ο ήλιος ανατέλλη ή δύη κρυμμένος μέσα στα σύννεφα, ή αν στη δύσι ο ούρανός έχει χρώμα πολύ βαθύ κόκκινο ή κίτρινο.

Όταν το φεγγάρι έχη ένα θαμπό κίτρινο χρώμα και γύρω του φωτεινό δαχτυλίδι, όπως επίσης και όταν ο ήλιος έχη γύρω του ένα φωτεινό μεγάλο στεφάνι, πάλι κακοκαιρία θάχουμε.

Προμήνυμα βροχής είναι φυσικά και όταν τα γύρω μας βουνά είναι σκεπασμένα από βαρεία και μαύρα σύννεφα που κατεβαίνουν προς τα χαμηλά. Ο καιρός θα είναι καλός, όταν στον ορίζοντα υπάρχουν στρογγυλά και ελαφρά συννεφάκια ή όταν στην ανατολή του ήλιου ο ούρανός είναι κόκκινος ή αν ο ήλιος βασιλεύη χωρίς κανένα σύννεφο στον ορίζοντα.

Ο χωρικός, ο άνθρωπος του θιαφίθρου γενικά, την πρόγνωσι του καιρού την κάνει από πολλά σημά-

δια και με αρκετή — μπορεί να πη κανείς — ασφάλεια. Ξέρει ότι ο καιρός σείνει βροχή, όταν βλέπει το κοτέτσι του αναστατό. Πετεινοί, κότες, χήνες, χαλούν τον κόσμο. Οι κότες κυλιούνται στο χώμα και οι πάπιες τρέχουν ανήσυχες εδώ κι εκεί. Στο γουρουνστάσιο θα δει τους ενοίκους να γρυλίζουν, να σκάβουν το χώμα, να πετούν άγυρα και να εκδηλώνουν την ανησυχία τους με χίλιους δυο τρόπους. Στο λειβάδι πάλι, οι αγελάδες σαν θα χαλάσει ο καιρός, μαζεύονται στο ίδιο μέρος και γυρνούν την πλάτη τους στον αέρα.

Τα λουλούδια και τα χόρτα του κάμπου βγάζουν μια δυνατή και βαρειά μυρωδιά. Μ' αυτά τα προγνωστικά ο χωρικός ξέρει ότι ο καιρός θα χαλάσει.

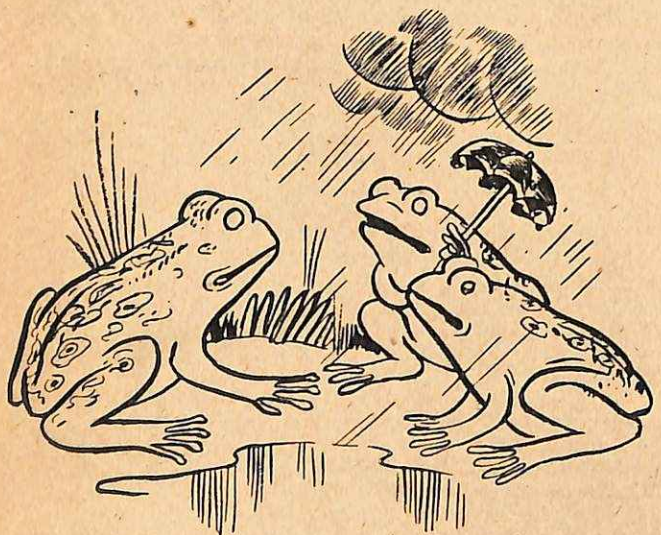
Οι κυνηγοί έχουν άλλα δικά τους προγνωστικά. Ξέρουν ότι ο καιρός θα χαλάσει, όταν τα πουλιά πετούν χαμηλά ή τσιμπούν τα φτερά τους. Οι πέρδικες, όταν πλησιάζει η καταιγίδα, μαζεύονται πολλές μαζί και κρύβονται.

Όταν οι κυνηγοί συναντήσουν το απόγευμά λαγό, ξέρουν ότι την νύχτα θα βρέξει. Γιατί ο λαγός βγαίνει συνήθως για τροφή μόνο νύχτα.

Αντίθετα ο καιρός θα είναι καλός, όταν τα πουλιά πετούν ψηλά και κελαϊδούν.

Αλάνθαστος για την κακοκαιρία είναι ο λύκος, που το ούρλιασμά του είναι ασφαλέστατο προμήνυμα βροχής από είκοσι τέσσερις ώρες πριν.

Για έναν περαστικό στην έξοχη υπάρχουν και άλλα προγνωστικά. Όταν περνά κανείς κοντά από έλη, λίμνες ή μικρά ποτάμια και βλέπει τους βατράχους να έχουν συμβούλιο στις όχθες και να κοάζουν όλοι μαζί πρέπει να είναι βέβαιος ότι θα βρέξει. Το ίδιο και αν στην επιφάνεια των νερών κολυμπούν τα ψαράκια. Αλάνθαστο βαρόμετρο είναι και η άραχνη. Όταν η καταιγίδα είναι κοντά, τα νήματα του ιστού της συστέλλονται κι έτσι ο ιστός της γίνεται πολύ στερεώτερος και οι άραχνες κάθονται ήσυχες.

Όταν ο καιρός θα είναι καλός, συμβαίνει το αντίθετο. Με την ξηρασία τα νήματα χαλαρώνουν και η άραχνη τρέχει δεξιά και αριστερά για να τα στερεώσει. Τα χελιδόνια πάλι πετούν χαμηλά στη γη, όταν θα βρέξει ή έρχεται κακοκαιρία. Οι νυχτερίδες στο πέταγμα τους χτυπούν δυνατά τις φτερούγες τους. Οι μύγες και γενικά τα έντομα τσιμπούν δυνατά.

Στην κατασκήνωσή σας, αν έτυχε να το παρατηρήσετε, τα σχοινιά της περιφράξεως και των σκηνών, όταν έρχεται κακοκαιρία με βροχή, τεντώνονται σαν χορδές κιθάρας. Καμιά φορά πετούν και τους πασάλους έξω. Γι' αυτό πρέπει εγκαίρως να τα χαλαρώνουμε σε περίπτωση κακοκαιρίας και να τα τεντώνουμε όταν κάνει ζέση. Όταν ανάθωμε τα κεριά των φαναριών μας, και το φυτίλι κάνει τσάτ-πάτ, πάλι βροχή θα έχουμε.

Αυτά και άλλα πολλά παρατηρούν οι χωρικοί μας και γενικά όσοι ζούν στην έξοχη και προβλέπουν τον καιρό, χωρίς να έχουν στη διάθεσή τους ειδικά επιστημονικά όργανα. Αυτοί έχουν περάσει το μεγάλο σχολείο του υπαίθρου και έμαθαν πράγματα που εμείς δεν τα ξέρουμε.

Θα τελειώσω με ένα σχετικό ανέκδοτο: Κάποτε ο μεγάλος φυσικομαθηματικός Νεύτων πήγαινε εκδρομή καθάλλα σε άλογο. Στην πόρτα μιας καλύβας καθόταν ένας χωρικός. Ο χωρικός χαιρέτησε τον Νεύτωνα και του είπε ότι θάταν καλύτερα να σταματήσει, γιατί σε λίγο θα βρέξει.

Ο Νεύτων είδε τον ουρανό, γέλασε, ευχαρίστησε τον χωρικό και προχώρησε. Σε λίγη ώρα ξεσπάει μια δυνατή μπόρα και ο Νεύτων... μουσκίδι ζήτησε καταφύγιο στην καλύβα του χωρικού.

Την ώρα που στέγνωσε τα ρούχα του στο τζάκι, ρώτησε τον χωρικό πώς κατάλαβε ότι έρχεται μπόρα, ενώ ο ουρανός δεν έδειχνε ότι θα ξέσπαγε σε τόσο νερό. Ο χωρικός του απάντησε: «Εγώ δεν κατάλαβα τίποτα, αλλά το βόδι μου έβλεπε επίμονα την πλάτη του στα δέντρα. Ε; λοιπόν, έχω προσέξει ότι, όταν γίνεται αυτό, η βροχή δεν είναι μακριά».

Α. ΠΟΛΥΤΙΜΟΣ

ΣΤΑ ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΑ ΠΑΙΔΑΚΙΑ

Σεις που περνάτε τις γιορτές
Χαρούμενα κι' ευτυχισμένα,
Σκεφθήτε πώς υπάρχουνε
Παιδιά φτωχά και πικραμένα!
Παιδιά που γεννηθήκανε
Μέσα στη συμφορά...
Παιδιά που δεν δοκίμασαν
Ποτέ τους τη χαρά!
Παιδιά που τουρτουρίζουνε
Στης νύχτας το σκοτάδι...
Παιδάκι που δεν έχουνε
Της Μάννας τους το χάδι!
Παιδιά πουν' άρρωστα βαρεία,
Παιδιά βασανισμένα...
Παιδάκια αδύνατα, χλωμά,
Παιδάκια πεινασμένα!
Δείχτε τους πώς τα νοιάζεστε,
Δείχτε πώς τα πονάτε,
Δώστε τους χάδια και στοργή,
Δείχτε πώς τ' αγαπάτε!
Συλλογισθήτε πώς κι' αυτά
Για να μπορούν ν' ανθίσουν,
Θέλουν να νοιώσουν ζεστασιά,
Να γλυκαθούν... να παίξουν!...
Φροντίστε τα, κυττάξτε τα,
και δώστε, ό,τι μπορείτε
Ένα ρουχάκι σας ζεστό,
Ένα παιχνιδι, ένα γλυκό...
Έμπρός! Μην αναβάλλετε
Και μην άργυπορήτε!...
Δεν πρέπει απ' τις ψυχούλες τους
Να σβύσει κάθε ελπίδα...
Σας το ζητάει ο ΧΡΙΣΤΟΣ,
Σας το ζητάει η ΠΑΤΡΙΔΑ!

ΦΟΥΛΑ ΜΕΛΕΤΟΠΟΥΛΟΥ

Στην αγορά της γειτονιάς μας είναι αρκετός καιρός τώρα που ακούστηκε ένα καναρίνι. Όσοι περνούν είναι αδύνατο να μη σταθούν ν' απολαύσουν τη φωνή του.

Το καναρίνι αυτό δεν έχει άλλη ομοιότητα με το γνωστό φτερωτό πετούμενο εκτός από τη φωνή. Ούτε φτερά πουλιού έχει, ούτε κίτρινη μυτίτσα και λεπτεπίλεπτα ποδαράκια, ούτε στο κλουβί είναι φυλακισμένο, ούτε ο αφέντης του το ταΐζει με καναβούρι, σūκο και με κρόκαδι αυγού.

Το καναρίνι αυτό είναι ο Αντρίκος. Ένα αγοράκι ροδοκόκκινο, με καλοδεμένο σώμα, με καστανά δημοφιλιά μαλλιά, με χαρακτηριστικά κανονικά, που τελείωσε φέτος την πρώτη τάξη του Γυμνασίου. Το παιδάκι αυτό είναι κι Έρυθροσταυρίτης. Με τη γλυκειά του φωνή και τους ευγενικούς τρόπους του έχει κατακτήσει την αγορά ο Αντρίκος.

Από βαθειά χαράματα καθεμέρα βρίσκεται στην παράγκουλα, το μανάβικο του πατέρα του, του Μπάρμπα-Θωμά και τον βοηθάει στη δουλειά του.

— Ξανάσανα με το παιδί μου αυτό, με ξεκουράζει όσο δεν μπορείτε να φανταστήτε, τις διακοπές, λέει ο μανάβης. Από τότε που μπήκε στην Ομάδα του Έρυθρου Σταυρού έγινε άλλος άνθρωπος.

Ο μεγάλος του γιός είναι στρατιώτης, τ' άλλα του τρία παιδιά είναι μικρά, ανήμπορα να τον βοηθήσουν. Αν δεν ήταν και ο Αντρίκος τί θα γινόταν ο φτωχός με τόση φανίλια;

Το παιδί αυτό να σκουπίσει και να σιγουρίσει την παράγκα, να ετοιμάσει τις κόφες, να βάλει γραμμή τις κασόνες, να κρατήσει λογαριασμούς και να προσελκύσει την πελατεία με το τραγούδι του.

Κανένα άλλο μανάβικο στην αγορά δεν έχει γλυκύτερο αηδόνι για να παινεύει τις ντόπιες πατάτες τις Κηφισιώτικες, τα κόκκινα και γλυκά καρπούζια της Μανωλάδας, την κεχριμπαρένια σταφίδα, τα πεπόνια τα Αργίτικα, τα μυρωδάτα και ζουμερά ροδάκινα.

Προχτές κάποια μέρα περάσαμε από την παραγκούλα με κάποιο φίλο καθηγητή ν' αγοράσωμε ροδάκινα. Θέλησα να του συστήσω τον Αντρίκο.

Ο καθηγητής γέλασε.

— Είναι μαθητής μου και περιττεύει η σύστασι. Τον Αντρίκο τον είχα πρώτο στην Έρυθροσταυρική Ομάδα μου, μα και στην τάξη μου πρώτο. Είναι εξαιρετικό παιδί.

Την ώρα που εκείνο προσπαθούσε να μας περιποιηθεί, ο φίλος μου καθηγητής μου έδειξε δίπλα από τη ζυγαριά τα μαθητικά του βιβλία.

— Κοιτάτε, μου είπε. Ακόμα κι εδώ διαβάζει.

Στο δρόμο που πηγαίναμε συνέχισε:

— Δεν μπορείτε να φανταστήτε τί φιλότιμο και

άνωτερο παιδί που είναι! Από τότε που έκλεισαν τα σχολεία, παρακολουθώ πώς δεν υπάρχει μέρα που να μην είναι στο μαγαζί τους να προσφέρει βοήθεια στον πατέρα του. Πόσα άλλα παιδιά που είχα στις τάξεις μου τα βλέπω να γυρίζουν άσκοπα στους δρόμους και να σπαταλούν χασομέρηδες άσκοπα τον καιρό τους, ενώ θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν τις διακοπές τους σε κάτι καλό!

Είμαι βέβαιος πώς τον Αντρίκο του ο Μπάρμπα-Θωμάς κι εμείς, αν δεν τον καμαρώσωμε κάποια μέρα μεγάλο επιστήμονα, πάντως θα τον ιδούμε διαλεχτό μέλος της Ελληνικής κοινωνίας. Παιδιά τέτοια που από την κούνια τους είναι πειθαρχημένα και ευάγωγα και προσφέρουν την υπηρεσία τους στον Έρυθρο Σταυρό ξέρουν και βοηθούν την οικογένειά τους και σαν μεγαλώσουν είναι αδύνατο να μην προσδέσουν. Είναι σαν την καλή μέρα, που φαίνεται απ' το πρωί.

Κι ενώ στρίβαμε στη γωνιά ακούσαμε πάλι τη φωνή του καναρινιού να διαλαλή τα καρπούζια, τα σταφύλια και τα ζουμερά ροδάκινα.

ΒΑΣ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

Μη σε φοβίζουν οι δυσκολίες
Και μη σε πιάνουν απελπίσεις
Στο χέρι σου είναι να τις νικήσεις
Άρκει μονάχα να το θελήσεις!

Κάνε τη γυμναστική σου
Κράτα ίσιο το κορμί σου
Κι όταν γράφεις ή διαβάζεις
Πρόσεχε μην καμπουριάσεις.

Πρωί και βράδυ τακτικά
Ποτέ μη λησμονής
Πώς πρέπει όπως οδήγησε
Τα δόντια σου να πλένης.

Άκουσε αυτή τη συμβουλή
Και να μου θυμηθείς
Ότι με στόμα καθαρό
Σπάνιος θ' αρρωσταίνεις!

Πλένε καλά τα χέρια σου
Πριν κάτσης στο τραπέζι
Έτσι νικάς έναν εχθρό
Που δυστυχώς δεν παίζει!

ΦΟΥΛΑ ΜΕΛΕΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΑΡΑΘΩΝΙΟΣ

Μιλήσαμε στο προηγούμενο φύλλο μας για τους 'Ολυμπιακούς αγώνες του Λονδίνου, που θα γίνουν μετά έννεα μήνες και ύστερα από δώδεκα ολόκληρα χρόνια που έχουν να διεξαχθούν λόγω του πολέμου.

"Ας δούμε τώρα ποιά προετοιμασία γίνεται στη χώρα μας για τη συμμετοχή του 'Ελληνικού 'Αθλητισμού στη μεγάλη αυτή γιορτή της αλκίμου νεότητος όλου του κόσμου, που γίνεται κάθε τετραετία.

Είναι γνωστό πως από το 1896, την πρώτη δηλαδή σύγχρονη 'Ολυμπιάδα που έγινε στο Παναθηναϊκό Στάδιο μας, ο 'Ελληνικός 'Αθλητισμός δεν μετέχει παρά συμβολικά μόνον εις τους 'Ολυμπιακούς αγώνες, γιατί ούτε οικονομικά ούτε τεχνικά μέσα ανύποτα διαθέτει ή 'Ελλάς για να παρακολουθήσει την εξέλιξη των άλλων μεγάλων κρατών στον 'Αθλητισμό.

Κατά την αναβίωση των 'Ολυμπιάδων το 1896, χάρις στο μεγάλο φίλαθλο Γάλλο Βαρόνο Πιέρ ντε Κουπερτίν, μόνον εις τα αγωνίσματα του κλασσικού αθλητισμού του στίβου, οι 'Ελληνες αθληταί απέσπασαν μία πρώτη 'Ολυμπιακή νίκη, τρεις δεύτερες και πέντε τρίτες!

Συγκεκριμένα ως εις το Μαραθώνιο δρόμο (42.195 μέ-

τρα) και στην κλασσική διαδρομή από τον Μαραθώνα στο Παναθηναϊκό Στάδιο, ή 'Ελλάς έκερδισε και τας τρεις πρώτας θέσεις: Πρώτος 'Ολυμπιονίκης ήταν ο αείμνηστος Σπύρος Λούης απ' το 'Αμαρουσί που εκάλυψε την τρομερή αυτή απόσταση στον εξαιρετικό για την εποχή εκείνη χρόνο των 2 ωρών 55', 20'', δεύτερος ήταν ο Βασιλάκος σε 3 ώρες 06' και 03'', και τρίτος ο Βελόκας σε 3 ώρες 06' και 30''. Πρέπει να σημειωθεί ότι από τότε κανείς ξένος ή 'Ελλην μαραθωνοδρόμος δεν κατόρθωσε να τρέξει αυτή τη διαδρομή γρηγορότερα απ' τον Λούη — που πέθανε πριν λίγα χρόνια στο διάστημα της κατοχής — εκτός από τον Κυριακίδη που μία και μόνη φορά έτρεξε απ' τον Μαραθώνα στο Στάδιο

σε 2 ώρες 49' και 10'' το 1936 όταν ανεδείχθη για δεύτερη φορά Βαλκανιονίκης του Μαραθωνίου δρόμου.

Σε άλλες διαδρομές του Μαραθωνίου δρόμου έχουν σημειώσει πολύ καλλίτερα ρεκόρ και οι δικοί μας δρομείς όπως ο Κυριακίδης στον διεθνή Μαραθώνιο της Βοστώνης το 1946 που ένικησε σε 2 ώρες 29' και 27'' κι ο Ραγάζος που είχε τρέξει στο Πανερωπαϊκό πρωτάθλημα του 'Όσλο τον ίδιο χρόνο σε 2 ώρες και 32''. Όμως η κλασσική διαδρομή Μαραθώνος — 'Αθηνών είναι τόσο δύσκολη που ελάχιστα δρομείς κατόρθωσαν να την τρέξουν κάτω από τρεις ώρες.

Για την ιστορία αναφέρουμε ακόμη ότι στους πρώτους σύγχρονους 'Ολυμπιακούς αγώνες του 1896, ο Γκολέμης είχε έλθει τρίτος στα 800 μ., ο Γκούσκας δεύτερος στη σφαιροβολία με 11.16 μ., ο Περασάκης τρίτος στο άλμα τριπλούν με 12.25, ο Θεοδωρόπουλος τρίτος στο άλμα επί κοντώ με 2.85, ο Παρασκευόπουλος δεύτερος στη δισκοβολία με 28.95 και ο Βέρσης τρίτος με 26.50.

Από την πρώτη όμως 'Ολυμπιάδα των 'Αθηνών κι έπειτα — αν εξαιρέσει κανείς τους ενδιάμεσους 'Ολυμπιακούς του 1906 — ή 'Ελλάς δεν κατόρθωσε να επιτύχει καμιά νίκη παρά μία τρίτη θέση μόνον στην 3ην 'Ολυμπιάδα του 'Αγίου Λουδοβίκου το 1904 με τον δισκοβόλο Ν. Π. Γεωργαντά. Στους τελευταίους 'Ολυμπιακούς του Βερολίνου το 1936 ο Χ. Μάντικας και ο Ν. Σύλλας ανεδείχθησαν βοι 'Ολυμπιονίκες, εις τα 400 μ. μετ' έμποδίων ο πρώτος και εις τη δισκοβολία ο δεύτερος. Πριν από τον πόλεμο όμως ο αθλητισμός μας βρισκόταν σε πολύ καλή κατάσταση ενώ τώρα δεν μπόρεσε ακόμα να συνέλθη αν και άλλα κράτη έφθασαν και ξεπέρασαν το προπολεμικό τους επίπεδο.

Η φτώχεια που είχαμε πάντοτε και ή έλλειψις μέσων ήταν άφορμή να μη μπορούμε στον αθλητισμό να φθάσουμε το διεθνές επίπεδο, μολονότι διαθέτομε αθλητάς με εξαιρετικά προσόντα όπως ο Σύλλας, ο Μάντικας, ο Κυριακίδης και άλλοι. Τώρα όμως συντείνε και ή ανώμαλη κατάσταση στην οποία βρίσκεται ή χώρα μας και που την έμποδίζει, φυσικά, ν' ασχοληθώ συστηματικά με την Προολυμπιακή έτοιμασία. Πάντως σιγά - σιγά οι δημοσπονδίες των διαφόρων αθλημάτων άρχισαν να κάνουν έκλογη των καλλιτέρων τους και να φροντίζουν για την όσο το δυνατόν συστηματικότερη προπόνησί τους. Πρώτος ο ΣΕΓΑΣ διάλεξε τους τρεις καλλίτερους αθλητάς σε κάθε άγώνισμα από τα αποτελέσματα όλου του χρόνου κι απ' αυτούς που βρίσκονται στην 'Αθήνα — γιατί δεν έχει οικονομικούς πόρους να συγκεντρώσει και τους επαρχιώτας ή τους 'Ελληνες του εξωτερικού — και θ' άρχισή με 39 καλλίτερους αθλητάς τη χειμερινή προετοιμασία.

"Ας ελπίσουμε πως ως τους 'Ολυμπιακούς αγώνες θα έχη ήσυχάσει ο τόπος μας για να είναι επιθυμητικότερη και ή συμμετοχή του 'Ελληνικού αθλητισμού σ' αυτούς.

ΣΠ. ΑΥΛΩΝΙΤΗΣ

και μ' επιδέσμους σά γιατρος
εϋθους τους τό ξανακολλά!

Κ' ή μαμά που μπαμποθαίνει:
— Νάν' ώραία προσπαθήστε,
για ν' άρέσουν στα παιδιά.
Πόσο είμ' εϋτυχισμένη,
που 'Ερυθροσταυρίτες είστε
με συμπόνια στην καρδιά!

Χριστούγεννα ζυγώνουνε! 'Ο Τάκης κ' ή Λιλίκα
λένε στη μητερούλα τους κοιτώντας την με γλύκα.
Λοιπόν, μαμάκα μας καλή, θέλεις αυτή τη μέρα
μια τρισχαρούμενη γιορτή να κάνουμε δωτέρα,
που όλα νάρθουν τα φτωχά της γειτονιάς παιδάκια
και ρούχα να τους δώσουμε, γλυκά και παιχνιδάκια;

— Όραία! Μπράβο σας, παιδιά! Κατασυγκινημένη
είπ' ή μαμά. Και ο μπαμπάς, εϋθους που τό μαθαίνει,
— Εϋγε σας! λέει. Πάντα μου υπερφανεύομουν
πως έχω δυο καλά παιδιά,
μά τόσο άγγελική καρδιά
πως έχετε, μικρούλια μου, έ, δεν τό φανταζόμουν.
Τα δυο παιδιά με τη μαμά βγαίνουν την ίδια μέρα,
για τα φτωχά φωνίζουνε άράδα παιχνιδάκια,
κι αφού έπήραν αρκετά έπήγαν και πιο πέρα
και κάλτσες τους άγόρασαν ζεστές και ρουχαλάκια.

Η πιτσιρίκα ή Λιλί δωρες πιά τώρα μένει
μόλις γυρίζει απ' το σχολειό στην κάμαρα κλεισμένη,
κ' ύστερα απ' τη μελέτη της στολίζει τις κουκλίτσες,
τους δένει φιόγκους στα μαλλιά, τους ράβει νταντελ-
(λίτσες.

Κι ο Τάκης, ο αδελφούλης της, καλά δασκαλεμένος
απ' τη Λιλί, στο πλάι της μένει κι' αυτός σκυμμένος
και κάτι καραγκιόζηδες, από χαρτόνι ποδναι,
τους κόβει, σπάγγους τους περνά
και κοιτάξέ τους τώρα, νά,
μόλις τό σπάγγο τους τραβά τα πόδια τους κουνούνε!

Μά σά μικρός, χρονών έφτά,
ζαλίζεται με όλ' αυτά,
και μ' όληνη την προσοχή στο κόψιμο που δίνει,
καραγκιοζάκηδες πολλούς... χωρίς κεφάλι αφήνει.

Και δός του κλάμματα ο μικρός,
και δός του ή Λιλί γελά

'Ανήμερα Χριστούγεννα στη στολισμένη σάλα
είν' τα παιχνίδια άραδιαστά κοντά στα δώρα τ' άλλα,
και γύρω τους άμέτρητα μικρούλια προσωπάκια
με τί λαχτάρα τα κοιτούν! Κι όλα τα στοματάκια
ψάλλουνε τώρα χαρωπά: «Εν Βηθλεέμ τί πόλει
Χριστός γεννάται σήμερον και ήγειρε ή φύσις όλη»!

Χορέψαν, φάγανε γλυκά, και όταν ήρθ' ή ώρα
τά δυο αδελφάκια στα φτωχά μοιράζουνε τα δώρα.
"Ε, και να τάβλεpes λοιπόν πόσες χαρές έκάνανε
και πόσα γέλια δυνατά μόλις τα δώρα πιάνανε!

Κι άκουες μέσα στις φωνές τρουμπέτες, τουμπε-
(λέκια,

και τόσες ρίχναν τουφεκίες τα ξύλινα τουφέκια,
κ' έγινε τέτοιος θόρυβος απ' τις χαρές εκείνες,
που δε θα παρασγαίνανε... χίλιες μαζί σειρήνες!

Τόσο καλά Χριστούγεννα ποτέ τους άλλα χρόνια
ο Τάκης κ' ή Λιλίκα μας δεν πέρασαν, αλήθεια!
Τα φτεινά Χριστούγεννα θά τα θυμούνται αιώνια,
και κάθε χρόνο τακτικά
με χίλια δώρα και γλυκά
τέτοια γιορτή να κάνουνε θά τόχουνε συνήθεια.

Τώρα ο μπαμπάς και ή μαμά τα δυο παιδιά φιλάνε
κ' έτσι τους λέν ενώ γλυκά στα μάτια τα κοιτάνε:
— Η μεγαλύτερη χαρά που στη ζωή γνωρίζουμε
είν' ή χαρά που νοιώθουμε όταν χαρές χαρίζουμε.

"Όσο πιο πολύ μπορείτε
τους φτωχούς να βοηθήτε.
Μας τό λέει κι ο 'Ερυθρός
της Νεότητος Σταυρός.

Α. ΒΩΤΤΗΣ

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

ΤΑ ΠΟΡΤΡΑΙΤΑ

Έδω, παιδιά, θα δείξετε τις γνώσεις σας. Πώς θα μπορέσετε με κατάλληλες ερωτήσεις να ανακαλύψετε κάποιο γνωστό πρόσωπο από την Ιστορία ή τη Μυθολογία.

Ένας από τη συντροφιά βγαίνει έξω από το δωμάτιο και οι άλλοι ορίζουν κάποιο γνωστό πρόσωπο, πού να ξήση σ' οποιαδήποτε εποχή και χώρα. Έπειτα φωνάζουν το φίλο μας και του λένε να βρή αυτό το πρόσωπο, κάνοντάς τους τέτοιες ερωτήσεις πού να του απαντούν μόνο με «ναί» ή «όχι».

Η τέχνη είναι πώς θα μπορέση να ζωγραφίση από τις απαντήσεις το πρόσωπο, περιορίζοντας διαρκώς τον κύκλο, και να το βρή τελικά.

Όταν πη κάποιο πρόσωπο και δεν είναι αυτό πού βάλανε, χάνει. Αλλά ως πούμε, καλύτερα, ένα παράδειγμα: Βάζουμε π.χ. τον Όμηρο.

Ερώτησις. Ζή; Απάντησις. Όχι. Έρ. Έζησε π.χ.; Απ. Ναί. Έρώτ. Στην Εύρώπη; Απ. Ναί. Έρ. Στην Ελλάδα; Απ. Ναί. Έρ. Άνδρας; Απ. Ναί.

Ός τώρα μάθαμε ότι έχουν βάλει κάποιον άνδρα πού έζησε πρό Χριστού στην Ελλάδα. Τώρα να δούμε τί ήταν αυτός.

Έρώτ. Στρατιωτικός; Απ. Όχι. Έρ. Συγγραφέας; Απ. Ναί. Έρ. Έχει γράψει και ποιήματα; Απ. Ναί. Έρ. Και πεζά; Απ. Όχι. Έρ. Μήπως τα ποιήματά του είναι λυρικά; Απ. Όχι. Έρ. Έχει γράψει μεγάλα και ξακουστά ποιήματα; Απ. Ναί. Έρ. Δυο μοναχά ποιήματα; Απ. Ναί. Έρ. Το ένα περιγράφει τις περιπλανήσεις ενός ανθρώπου; Απ. Ναί.

Έτσι καταλαβαίνει ότι είναι ο Όμηρος. Έννοείται, ότι δεν βρίσκεται σε τόσες λίγες ερωτήσεις, αλλά αναφέραμε ένα παράδειγμα για να καταλάβωμε τον τρόπο με τον οποίο γίνονται αι ερωτήσεις.

Α. ΠΟΛΥΤΙΜΟΣ

Χ. ΣΑΡΕΓΗΣ
ΙΑΤΡΟΣ

Ο κύριος Σαρέγης ήλλαξεν επάγγελμα. Με τα 14 γράμματα του επισκεπτηρίου του, μπορείτε να βρήτε το νέο του επάγγελμα.

Ο δάσκαλος: Πότε δύο τρίγωνα είναι ίσα; Μαθητής: Όταν τα πετύχη ο χαχαροπλάστης!

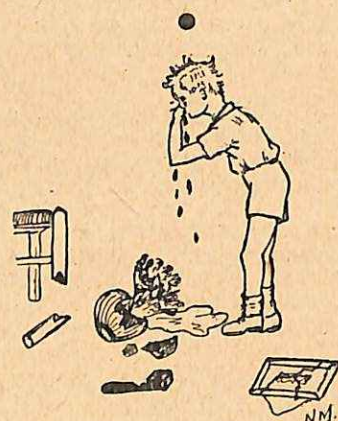
Ο δάσκαλος: Όταν μείνη την νύχτα ο χρυσός έξω τί θα πάθη; — Θα τον κλέψουν, κύριε!

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

Το άρσενικό γυρίζει
Στους δρόμους κι έπατει
Το θηλυκό μου τρίζει
Απάνω στο χαρτί.

Κι από κλωστή 'μαι πιό λεπτή
Μά φωτεινή και ζωογόνα
Αν κάνης ρ το τά
Τί φοβερό για τα σπαρτά.

Α. ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗ
μαθήτρ. βου Γυμν. Θηλ. Αθηνών

Ο Μιμίκος, πιτσιρικός τσος δά,
όλη μέρα μέσ' το σπίτι μας πηδά...
Δέν γνωρίζω κι άλλον ένα πιτσιρικό
ζωηρό σαν τον δικό μας τον Μιμικό!...
Σάν θεότρελος στίς κάμαρες χορεύει,
σπάζει βάζα, σπάζει, τι φανταστής,
και μετά, με τα σπασμένα μαστορεύει,
ο Μιμίκος μας ο μαστρο-Χαλαστής...
Κι αφού έσπασε, πού λές, όλα τα πράματα,
κι έτσι άδειασε σχεδόν όλο το σπίτι του,
πήγε χθές εις την μαμάκα του με κλάματα:
Είχε σπάσει ο Μιμίκος την... μν-μύτη του!...
Τόν χαϊδεύει ή μαμά του ή καλή,
κι ο Μιμίκος το χεράκι της φιλεί
και τής λέει: «Δέν θα βρήτε πιτσιρικό,
εις το μέλλον, πιό καλόν άπ' τον Μιμικό»...

ΑΣΜΟΔΑΙΟΣ

Ο Δεκέμβριος περισσότερο από κάθε άλλο μήνα δίνει την ευκαιρία εις όλα τα παιδιά να δείξουν με έργα πως έχουν κατανοήσει την υποχρέωση όλων των ανθρώπων να βοηθούν εκείνους πού έχουν ανάγκη.

Έτσι πιστεύομε ότι και οι Έλληνες Έρυνθροσταυρίται στίς δύσκολες αυτές ήμέρες, πού περνά ή Πατρίδα μας, θα ένθυμηθούν πως πολλά παιδιά υποφέρουν πάρα πολύ και θα θελήσουν να κάμουν ό,τι μπορούν για να βοηθήσουν, ώστε να περάσουν το χειμώνα και τις γιορτές των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς κάπως ευχάριστα.

Αυτό μπορούν να το κάμουν με χίλιους δυο τρόπους, να διαθέσουν το χαρτζιλίκι τους για να αγοράσουν δώρα και χορήσιμα πράγματα για τους φτωχούς συμμαθητάς των, να οργανώσουν εορτές, να διαθέσουν από τα παιγνίδια ένα μέρος για εκείνους πού δέν έχουν, να μοιραστούν γλυκά σε παιδικά Ίδρύματα και Νοσοκομεία.

Είμεθα βέβαιοι πως όλες οι ομάδες των Έρυνθροσταυριτών μας με πολλή προθυμία θα έπωφεληθούν της ευκαιρίας των εορτών των Χριστουγέννων, για να αποδείξουν πως ξέρουν να εφαρμόζουν τη μια από τις βασικές αρχές του Έρυνθρου Σταυρού Νεότητος, την αλληλοβοήθεια.

Δεκέμβριος 1947, ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΚΙΝΗΣΙΣ Ε.Ε.Σ.Ν.

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

Κατά την αποχώρησίν της από την Ελλάδα ή αντιπροσωπεία του Αμερικανικού Έρυνθρου Σταυρού τον περασμένο Απρίλιον, μάς έδωρθε διάφορα είδη διά τας ομάδας Ε.Σ.Ν. και τους Έρυνθροσταυρίτας μαθητάς των σχολείων. Ταύτα ήσαν κυρίως είδη υγιεινής, (πετσέτες, πετσετάκια, σαπούνια, οδοντόβουρτσες, οδοντόπαστες και διάφορα παιγνίδια) καθώς και παιγνίδια αθούσης και έφωδίσαν τα Κεντρικά μας Γραφεία Αθηνών με διάφορα χρήσιμα έπιπλα και είδη ψυχαγωγίας, διά το έντευκτήριον των Έρυνθροσταυριτών. Τα είδη πρὸς διανομήν θα διανεμηθούν με βάσιν τα δελτία έγγραφης μελών πού πρέπει να φθάσουν το ταχύτερον διά να καταρτισθῇ το μητρώον.

Εκτός από τα είδη αυτά ο Αμερικανικός Ε.Σ.Ν. μάς ανήγγειλε ότι αποστέλλει και 600 κιβώτια με είδη χρήσιμα διά τους εκπαιδευτικούς και μαθητάς. Λόγω του μικρού αριθμού των δώρων τούτων, θα προτιμηθούν κατά την διανομήν των αι ομάδες, αι οποίαι διεκρίθησαν εις τα έργα του Ε.Σ.Ν. Διά τον λόγον αυτόν παρακαλούνται οι κ. κ. Έπιθεωρηταί και οι Δ)ταί των Σχολείων να μάς γνωρίσουν την δρασίν των ομάδων Ε.Σ.Ν. με ιδιαίτεραν μνείαν των καλλιτέρων.

Εις τον κατάλογον των σχολείων πού έθραβεύθησαν εις την έκθεσιν λευκωμάτων σχολ. αλληλογραφίας παρελήφθη το σχολείον: Γυμνάσιον Θηλέων Έδέσσης, του οποίου το λεύκωμα έπήρε Βραβείον Α΄.

Μερικά σχολεία αλληλογραφοῦν άπ' εϋθείας με ομάδας Ε.Σ.Ν. Σχολείων του έσωτερικού και του έξωτερικού. Διά την καλλιτέραν έξυπηρέτησιν του σκοπού της αλληλογραφίας μεταξύ των ομάδων έχει καθιερωθῇ διεθνώς να γίνεται μόνον διά μέσου των Κεντρικων Γραφείων του Ε.Σ.Ν. κάθε χώρας και παρακαλούμεν να ληφθῇ ύπ' όψιν τοϋτο διά το μέλλον.

Με μεγάλη μας ικανοποίησιν διαπιστώνομε κάθε μέρα πόσο οι Έκπαιδευτικοί κατανοούν το έργον του Ε.Ε.Σ.Ν. και κάνουν ό,τι είναι δυνατόν για την επιτυχία του.

Χαρακτηριστική είναι ή συγκινητική προθυμία των κ. κ. Έπιθεωρητών Μέσης και Δημοτικής Έκπαιδευσεως, οι οποίοι έχουν εκδώσει έγκυκλίους εις τας οποίας συνιστούν την οργανώσιν ομάδων Ε.Σ.Ν. εις

τα σχολεία των περιφερειών των και την διάδοσιν του Περιοδικού μας. Τους ευχαριστούμεν και τους συγχαίρομεν.

Έπειδή παρατηρήσαμε πως πολλές φορές ο σταυρός του σήματος του Ε.Σ. δέν είναι κανονικός, γι' αυτό παραθέτομε το σχέδιό του. Όπως φαίνεται ο σταυρός άποτελείται από πέντε ίσα τετράγωνα.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Ε.Ε.Σ.Ν.

Κύριον

ΑΧ. ΚΥΡΟΥ

Πρόεδρον Έλληνικού Έρυνθρου Σταυρού Νεότητος
Αργεντινης Δημοκρατίας 2
Αθήνας

Αγαπητέ κ. Κύρου,

Είμαι εϋτυχής να σας πληροφορήσω ότι αι όκτώ κούκλες με ελληνικές ένδυμασίες έφθασαν χθές εις τα γραφεία μας εις άρίστην κατάστασιν.

Έκτιμώμεν πολύ την δωρεάν αυτήν, ή οποία θα μάς είναι χρήσιμος διαφοροτρόπως, καθώς επίσης και την σκέψιν σας και την γενναιοδωρίαν σας.

Μετά πολλών ευχαριστιών διά το ωραίον δώρον σας

Ειλικρινώς ύμετέρα
Alice Ingersoll Thornton
Υποδ)τρια
Αμερικανικού Ε.Σ.Ν.

Κύριον

ΑΧ. ΚΥΡΟΥ

Πρόεδρον Έλληνικού Έρυνθρου Σταυρού Νεότητος
Αθήνας

Αγαπητέ κ. Κύρου,

Πραγματικά σας ευχαριστούμε πολύ για τις τρεις κούκλες με ελληνικές ένδυμασίες πού έστειλαν τα Έλληνόπουλα στον Καναδικό Έρυνθρο Σταυρό.

Θα τις χρησιμοποιήσωμε για εκθέσεις. Πρώτα θα τις χρησιμοποιήσωμε την Πέμπτη αυτής της έβδομάδος, διότι ένα Τμήμα του Τορόντο του Έρυνθρου Σταυρού Νεότητος δίνει ένα τσάι ως προκαταρκτικόν της έβδομάδος έγγραφης του Έρυνθρου Σταυρού Νεότητος. Θα έχωμε τις ελληνικές κούκλες, ένα άλμπουμ

από τη Νορβηγία και κάποιο έκθεμα από την Πολωνία ως διαρκή έκθέματα.

Παρακαλούμεν να ευχαριστήσετε τους "Ελληνες Έρυθροσταυρίτες, που τόσο εφρόντισαν για να ντύσουν τις κοούκλες και να τους πητε ότι πολύ θα τις εκτιμήσουν τα μέλη του Καναδικού Έρυθρου Σταυρού Νεότητος.

Με εκτίμηση
Jean E. Browne
Διευθύντρια του Καναδικού Ε. Σ. Ν.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ ΤΩΝ ΕΡΥΘΡΟΣΤΑΥΡΙΤΩΝ ΜΑΣ

— Οι έρυθροσταυρίται του Δημοτικού Σχολείου Λοφαρίου έπεδόθησαν εις την καλλιέργειαν του σχολικού των κήπου, εκλάδευσαν τα δένδρα και ασθέστωσαν τους κορμούς των. Έκαμαν εις το κέντρον του κήπου ήρπον, το όποιον περιέφραξαν με συρματόπλεγμα. Όλοι οι μαθηταί διέθεσαν επί δύο εβδομάδας από 500 δραχμές και αγόρασαν φαρμακείον και μίαν μπάλαν.

— Οι έρυθροσταυρίται του Δημοτικού Σχολείου Τυλίσσου—Γόρτυνος ανέλαβαν την καθαριότητα του σχολείου των, περιθάλλουν τους άσθενείς συμμαθητάς των, τους παρέχουν φάρμακα από το Σχολικόν Φαρμακείον, καλλιεργούν τον σχολικόν κήπον και πειραματικόν αγρόν, τα εισοδήματα του όποιου διαθέτουν διά την κατασκευήν του μισοκατεστραμμένου σχολειού των. Για τόν αυτόν σκοπόν έδωσαν και σχολικές παραστάσεις.

— Οι έρυθροσταυρίται του Δημοτικού Σχολείου Έπισκοπής—Πεδιάδος ανέλαβαν την καθαριότητα των δύο κτιρίων εις τα όποια στεγάζεται το σχολειόν των, απέξηραναν στάσιμα νερά έντός και έκτος του χωριού των, φροντίζουν για την καλλιέργειαν του σχολικού των κήπου και την προφύλαξιν του σχολικού δασυλλίου.

— Οι έρυθροσταυρίται του Δημοτικού Σχολείου Νυμφοπέτρας (Λαγκαδά) φροντίζουν για την καθαριότητα του σχολείου και των δρόμων του χωριού των. Απελύμαναν δύο φορές το μοναδικό πηγάδι του χωριού των. Βοηθούν τους άδυνάτους συμμαθητάς των εις τα μαθήματά των.

— Οι έρυθροσταυρίται του Δημοτικού Σχολείου Άνω Πυξάριου (Δράμας) ανέλαβαν τόν καλωπισμόν του σχολείου των, Ισοπέδωσαν το προαύλιον, έφύτευσαν 100 πεύκα και 30 συκίες, ροδιές και κυδωνιές.

— Οι μικροί μαθηταί που άποτελούν την ομάδα του ΕΣΝ εις το Δημοτικόν Σχολειόν Χρυσοκεφάλου έπεδόθησαν με ζήλον εις την άποξήρανσιν των νερών που έλλινάζαν στο χωριό των. Κατέστρεψαν χιλιάδες θλαβερές κάμπιες που έμάστιζαν τα χωράφια. Έξασφάλισαν δωρεάν τετράδια και μολύβια για τους άπόρους συμμαθητάς των.

— Οι έρυθροσταυρίται του Γ' Δημοτικού Σχολείου Καθάλλας, επιβλέπουν την καθαριότητα του σχολείου των, την καλήν λειτουργίαν του συσσιτίου, έχουν φαρμακείον, έξασκούνται εις την παροχήν πρώτων βοηθειών, με τις οικονομίες των αγόρασαν γεωγραφικούς χάρτες και θρησκευτικές εικόνες για το σχολείο των.

— Οι έρυθροσταυρίται του Δημοτικού Σχολείου Μουζακίου επιβλέπουν την καθαριότητα του σχολείου των, του προαυλίου του και της Κοινότητος. Οι έμποροι μαθηταί βοηθούν τους άπόρους και τους μοιράζουν τετράδια, μολύβια, πέννες.

— Οι έρυθροσταυρίται του Δημοτικού Σχολείου Κώστανης των Φιλιατών φροντίζουν για την άτομικήν καθαριότητα, την καθαριότητα του σχολείου των και διά τα πιδ φτωχά παιδιά. Στους άρρώστους του Γεν. Νοσοκομείου Φιλιατών έμοίρασαν διάφορα γλυκά και τρόφιμα που έμάζωσαν από τους συγγωριανούς των.

— Η ομάδα του ΕΣΝ του Δημοτικού Σχολείου Κωλάς Ζαγορίου εκάθαρσε τους δρόμους του χωριού. Διέθεσαν επί δύο μήνες την προσωπική τους εργασία για το κτίσιμό του σχολείου των. Λαμβάνουν μέρος εις θρησκευτικές έορτάς και ιερές άποδόθιας με χορωδιάν και αναγνώσεις.

— Από μίαν έκθεσιν του Έπιθεωρητού των Δημοτικών σχολείων Παγωνίου κ. Σάχαλου μαθαίνουμε με Ικανοποίησι για την άναδιοργάνωσι των ομάδων του Έλληνικού Σταυρού Νεότητος εις την περιφέρειαν του που εύρίσκεται σχεδόν όλόκληρη κοντά στην γραμμή των συνόρων μας.

— Οι έρυθροσταυρίται του Δημοτικού Σχολείου Κρίσσας — Μεραιθέλλου (Κρήτης) ανέλαβον την καθαριότητα του σχολείου, της αλληής του και των δρόμων του χωριού των και το καθάρισμα όχετών και του ύδραγωγείου.

— Οι έρυθροσταυρίται του Δημοτικού Σχολείου Ηρακλείου απέξηραναν στάσιμα νερά, Ισοπέδωσαν την αλληήν του σχολείου των, πρωτοστατούν για την καθαριότητα αυτού και έκαμαν έρανον έντός και έκτος του σχολείου των για να βοηθήσουν μία φτωχή και άρρωστη χήρα, μητέρα δύο συμμαθητών των.

— Οι έρυθροσταυρίται του Δημ. Σχολείου Λαζαράτων Λευκάδος βοηθούν τους άδυνάτους συμμαθητάς των εις τα μαθήματά των, επισκέπτονται τους άρρώστους ή έκείνους από τους μαθητάς που έπαθαν οικογενειακά δυστυχήματα.

— Οι έρυθροσταυρίτισσες του Γυμνασίου Θηλέων Χανίων έπηραν μαθήματα πρώτων βοηθειών και παρέχουν έθελοντικήν εργασία εις τα Νοσοκομεία και νοσοκομειακήν περίθαλψιν εις τους άπόρους άσθενείς της περιφέρειας των.

— Οι έρυθροσταυρίται του Δημοτικ. Σχολείου Νέας Καλλίστης Κομοτινής ανέλαβον το άσπρισμα και την καθαριότητα του σχολείου και της εκκλησίας. Άλλοι λογαφούν με γειτονικά χωριά και με διαφόρους στρατιώτες του μετώπου. Σε μίαν έκδρομή που έκαμαν στην Κομοτινή έπεσκέφθησαν τους άρρώστους του έκει Νοσοκομείου και τους έμοίρασαν διάφορα δώρα και τους διεσκέδασαν με διάφορα τραγούδια και έκκλησιαστικούς ύμνους.

— Οι χωρικοί του χωριού Έμπέσον του Άγρινίου εκδηλώνουν με κάθε τρόπο τόν ένθουσιασμόν των για τα καλά παιδιά της ομάδος του ΕΣΝ για την μεταβολή που κατάφεραν να επιτύχουν στο χωριό από άπόψεως καθαριότητος των δρόμων και των αλληών σχολείου και σπιτιών και γενικώτερα γιατί κατάφεραν το πνεύμα αυτό της καθαριότητος να γενικευθή μεταξύ όλων εις το χωριό.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΙΝ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ Ε. Σ. Ν.

Άμερική.— Από τόν λόγον του κ. Basil O'Conor, Προέδρου του Άμερικανικού Έρυθρού Σταυρού εις την διάσκεψιν των μελών του Άμερικανικού Ε. Σ. Ν. εις Cleveland:

«Σας προτρέπω να συνεχίσετε με τόν αυτόν ζήλον το έργον του Ε. Σ. Ν., το όποιον έσημείωσε μεγίστην πρόδοον. Ός μέλη του Άμερικανικού Έρυθρού Σταυρού Νεότητος, άφωσιωμένοι εις την ύπηρεσίαν της κοινότητος εις την όποιαν άνήκετε, εις την ύποστήριξιν του Έθνους, του όποιου είσθε, το πολυτιμότερον κεφάλαιον και εις το ένδιαφέρον διά τας ανάγκας όλου του κόσμου είμαι βέβαιος ότι θα εύρετε συνεχή και πλήρη Ικανοποίησιν.»

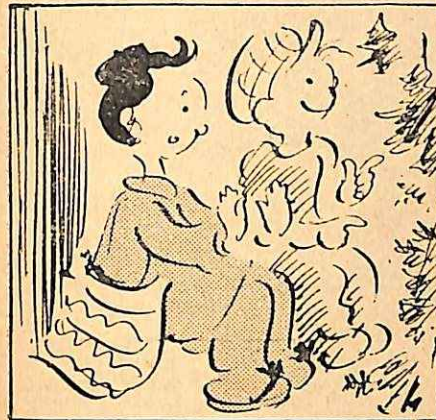
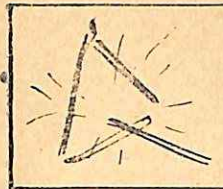
Αυστραλία.— Οι Έρυθροσταυρίται Κουϊνσλαντ ίδρυσαν τόν πρώτον Παιδικόν Οίκον εις τα Μαργάτι για εργαζόμενες γυναίκες με διαμερίσματα για αναρρωνύοντα παιδιά και για παιδιά των όποιων οι μητέρες άσθενούν.

Οι Έρυθροσταυρίται της Βικτωρίας έκαναν πάνινα παιχνίδια για παιδιά πολλών βρεφοκομείων. Τα κορίτσια κατασκεύασαν τσάντες και βελονθήκες, ένω τα άγόρια έκαναν ξύλινα παιχνιδάκια από μεταχειρισμένα σπύρα για μεγαλύτερα παιδιά.

Ομάς Έρυθροσταυριτών του Νόρθαμ γιόρτασε την 20ην επέτειον από της ίδρύσεώς της. Η ίδια ομάδα όργανώνει κάθε χρόνο μίαν έκθεσιν άνθών και λαχανικών και τελευταίως έστειλε ένα χρηματικόν ποσόν από 23 λίρες εις τόν Έρυθρόν Σταυρόν Νεότητος της χώρας της για άπορα παιδιά.

ΚΑΛΑΝΤΑ ΚΙ ΟΙ ΔΥΟ ΘΑ ΠΟΥΝΕ

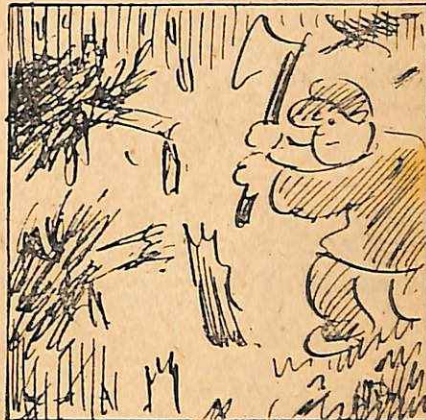
ΤΑ ΦΤΩΧΑ ΓΙΑ ΝΑ ΝΤΥΘΟΥΝΕ

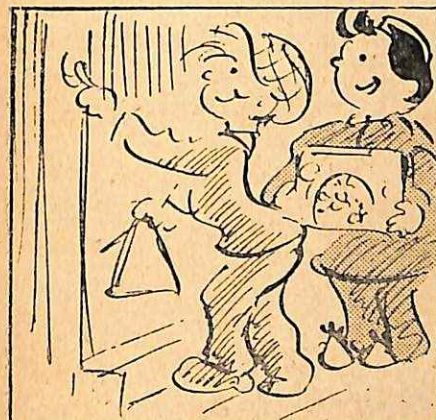
Τα Χριστούγεννα θάρθουνε
Κι' ο Γιαννάκης θα μπορούσε
Δένδρα για να στολιστούνε
Εις τους δρόμους να πουλούσε.

Γιατί έλατα στολίζουν
Μ' άσημένα άστεράκια
Με τα δώρα τα γεμίζουν
Και ανάθουν τα κεράκια.

Είναι έθιμο ωραίο
Μά έχει τοúτο το κακό
Ότι κόβουν κάθε νέο
Έλατο άπ' το βουνό.

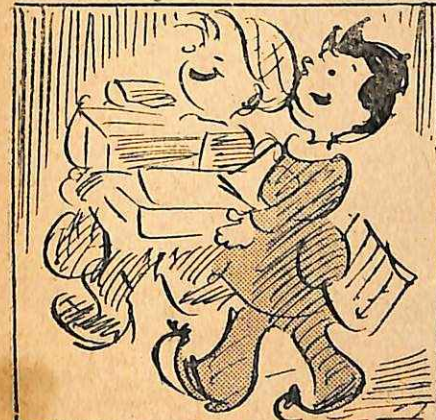
Και σαν Έρυθροσταυρίτες
Που το πράσινο αγαπούνε
Εις τους πλούσιους πολίτες
Καλάντα μόνο θα πούνε.

Με μία φάτνη στολισμένη
Τα κουδούνια όλα χτυπούνε
Τη νοικοκυρά σαν βγαίνει
Την ρωτάνε «να τα πούμε;».

Κι' όταν τα λεπτά μετρήσαν
Τρέσανε στα μαγαζιά
Και τα δώρα έψωνίσαν
Να μοιράσουν στα φτωχά.

Τώρα νάτοι φορτωμένοι
Με πακέτα και γλυκά
Πάνε ένθουσιασμένοι
Σε φτωχή μιά γειτονιά.

Ο Γιαννάκης κι ο Γεωργής
Με τα μάτια βουρκωμένα
Δώρα μοίρασαν λογής
Στα παιδάκια τα καύμένα.

Και σαν φεύγαν με χαρά
Τα φτωχά παιδιά στο δρόμο
Φώναζαν έτη πολλά
Και με τόν καλό το χρόνο.

Η ΝΥΧΤΑ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

Στίχοι: Π. Τ

Μουσική: Ξ. Γ. ΑΣΤΕΡΙΑΔΗ.

Μετρία - Εύλαβικά

Νύ_ χτω_ σε κι' α_ πλώ_ θη_ κε μαῦ_ ρο τὸ σκο_ τά_

δι 'Η ζω_ ῆ βου_ βά_ θη_ κε δὲν ἄ_ κοῦς λα_

λιά, δὲν ἄ_ κοῦς λα_ λιά. Τὰ νε_ ρὰ πα_ γώ_ σα νε, στρώ_ θη_ κε τὸ

χιό_ νι, τὰ που_ λά_ κια τρέ_ μα_ νε μέ_ - σα στὴ φω_

λιά, μέ_ σα στὴ φω_ λιά. Ἐά_ φνου στὰ με_ σου, στὰ με_ σου, ρα_ να

λιά, μέ_ σα στὴ φω_ λιά. Ἐά_ φνου στὰ με_ σου, στὰ με_ σου, ρα_ να

ἔ_ νά_ στέ_ ἐν' ἄ_ στέ_ ρι γε_ λα_ στὸ καὶ πρὸ_ σχα_ ρο εἰς αὐ

γε_ ρι νός, αὐ_ γε_ ρι νός. **ΕΠΟΔΟΣ. Ζωηρά, χαρούμενα.**

Ὁ Χρι_ στός γεν_ νή_ θη_ κε, Φῶς, ζω_ ῆ μᾶς δι_ νει,

Ὁ Χρι_ στός γεν_ νή_ θη_ κε, ἐ_ πὶ γῆς εἰ_ ρή_ νη, ἐ_ πὶ γῆς, ἐ_ πὶ γῆς

ἐ_ πὶ γῆς εἰ_ ρή_ νη, ἐ_ πὶ γῆς, ἐ_ πὶ γῆς, ἐ_ πὶ γῆς εἰ_ ρή_ νη, εἰ_ ρή_ νη.